

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, június 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Temetni jöttünk . . .
- A képviselőház ülése.
- Beck tábornagy a román királynál.
- Ugron Gábor politikai temetése.
- Az Aradvidéki iparegyesület.
- Schreyer Harry Aradon.
- Boldogháza.
- Szelle József két Wertheim-kasszája.
- A gyereki gyilkosok.
- A női ipar-iskola kiállítása.
- Egy budapesti napilap válsága.
- Gyilkosság egy hajón.
- Bikaviadal a pusztában.
- A braganzai herceg váltói.
- Tárca: Kain és Abel. Irta: Vértesi Arnold.
- Csarnok: Utvesztőben. Irta: Hevesiné Sikor M.

Temetni jöttünk . . .

Arad, június 21.

Temetni jöttünk Ugront, nem gyaláznunk! Amit a magyar nemzeti politika ellen vétett már eddig a magyar törvényhozó testületnek ez a tagja, az elrettentő példaként szolgálhatna mindazoknak, kik a közélet porondján, tehetségüket érvényesíteni fogják. Hiteles adatok állanak már rendelkezésünkre, hogy anyagi haszon reményében mily módon iparkodott Ugron a saját és pártja számára barátokat szerezni ott, hol gyűlölködésre tanítanak ellenünk, hogy éppen azon elemekkel kívánt szövetségre lépni, mely a magyar faj tultengése ellen mindenütt és mindenkor gátat emelni akart. Elénken emlékezhetünk még a székely-puccs székelyverésére, melyben Ugron keze

működött; nem felejtettük el, hogy a bécsi „Vaterland“ hasábjain, miként gyalázkodott saját hazája ellen; és ime, most ugyanezen a mesgyn haladva, miként kívánta hazánk külpolitikáját olyan merdebe terelni, mely reá és pártjára hasznos, a hazára nézve pedig csak kárt hozhatott volna.

Nem szűk volt neki e haza, nem azért fordult Ugron hol Ausztriához, hol Francia és Oroszországhoz, meg a Vatikánhoz, mert magasröptű ideái világraszóló jelentőségük, melyek megvalósításához a magyar nemzet ereje gyengének bizonyulna; nem azért fordult a szlávok, a klerikalizmus fejeihez, hogy bennök barátokat szerezzen ez országnak, e nemzetnek; nem ezek a tiszta szándékok vezették Ugront.

Hogy mi volt osekedeinek rugója, politikájának tartalma, azt a most napfényre került Rimler-féle röpirat minden egyes sora fényesen megvilágítja.

Pénz kellett Ugronnak, pénz a pártjának, pénz azoknak az eszméknek megvalósítására, melyek megbontják a felekezeti nyugalmat, veszélyeztetik a magyarságot, és megerősítik a reakció hatalmát.

Egy önmagával meghasonlott lélek megnyilatkozásai e politikai eltévelyedések. Érvényesülni akart mindenáron ez a fékevesztett tehetség; faktor akart lenni a politika színpadán — egy kimagasló alak a politikusok, a nagy férfiak sorában.

Az ambíció nagy volt benne, de a kivitelben, a gyakorlati alkalmazásban csak hamar kitűnt, hogy nem oroszán, csak oroszánbőrbe öltözött, alacsonyabb rendű teremtés akarja megvívni az eget. És mikor Ugron arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy őt nem Caesarnak ismerik e hazában, hanem szálnalmas Don Quichottnak, akkor hátat fordított hálátlan nemzetének és kívül e hazán keresett elismerést, tekintélyt, vagyont, hogy legalább rombolhasson ott, hol építeni nem tudott.

Ez a röpirat most már leleplezte Ugront és teljes mivoltában áll előttünk az, ki a klerikalizmus, a szlávizmus karjaiba óhajtott dobni nemzetét.

Nem esünk azért kétségbe, nem vesztettük el azért önmagunkban a bizalmat, mert hisz az a veszedelem nem torlódott még fejünk felé. Nem az az alak Ugron Gábor, a kitől félni kellett; nem az a tényező ő sem itt, sem a külföld előtt, kinek egyénisége vihart tud kelteni. A ope-rettek Jupiterje ő, kinek kezében a villám közönséges bádogdarab és kinek mennydörgése egy dob pergament-felülete.

Nem átkozzuk tehát Ugront ez új leleplezések alkalmából, csak temetjük. A nemes Ugron mondá, hogy a hármasszövetséget fel kell bontani és a francia-orosz-osztrák-magyar szövetséget kell megalkotni — és Ugron derék, becsületes férfit. Francia-magyar bankot kell alapítani — nem az ő zsebére, hanem a német pénzintézetek tönkretételére, melyek

TÁRCA.

Kain és Abel.

Irta: Vértesi Arnold.

Kallósékkal egy házban laktunk s minden nap láttam, hogy tépázta Kallósné a nagyobbik fiát a lépcsőn a folyosón, ahol találta. Mindig csak a nagyobbikat.

— Gonosz teremtés ez nagyon, — magyarázta a szomszédoknak — valóságos Kain. Én nem is tudom, hogy verhetett meg az isten bennünket ilyen fiúval.

Pedig gondosan nevelték, nem néztek el neki semmi rosszaságot, de nem fog rajta sem a pirongatás, sem a verés. Ha agyonütik, sem bírnak belőle jobbat faragni.

— Edes Istenem, Istenem. már nem is tudjuk, hogy mit csináljunk vele! — panaszkodott a szomorodott szívű anya.

No, azt láthatta minden ember, hogy a fenyegetést ugyan nem kiméli Kallósné. Az ütlegetésből, pofonból, hajcibálásból bőven kijutott a fiúnak. — Pirongatásban sem volt hiány, nem hallott más szót a gyerek, csak szüntelen:

— Te zsvány, te semmirevaló, te akasztófa címere!

Igazán szörnyűség volt, hogy mégsem fogott rajta. Lám, a kisebbiket nem is szidta az anyja, mégis olyan jól viselte magát, olyan illedelmes gyerek volt, minden nénihez kezelt csó-

kolt s ha a nagyobbik valami helytelenséget követett el, mindig szaladt megmondani az anyjának:

— Mama, Károly megint bepiszkolta a ruháját . . . Mama Károly kinyújtotta a nyelvét . . . Károly fölmászott a szekrény tetejére . . .

— Így folyt ez egész nap. A jó kis Gyuricának mindig volt jelenteni valója. Károly ezt teszi, Károly azt teszi. Károly ezt mondja neki: megállj, te árukló. Károly fenyegeti, hogy ki fogja tekerni a nyakát, csak elmenjem hazulról a mama.

— Oh, a gyilkos! — szörnyűködött Kallósné.

Mindent föl lehetett tenni arról a gonosz gyermekről. Kallósné meg volt győződve, hogy képes volna az megölni ártatlan kis testvérét. Borzasztó, hogy mi lesz majd ebből a fiúból, ha már most is ilyen, mikor csak tízéves!

Elmondta nagy aggodalmát az urának is, de annyiszor elmondta már ezeket az aggodalmakat, hogy Kallós ur csak a vállát vonogatta rá.

Neki egyébbel volt tele a feje, más gondokkal, fontosabbakkal. A főváros statisztikai hivatalában volt hivatalnok, otthon pedig üres óráiban már öt év óta egy nagy munkán dolgozott, mely a születések és halálozások számát fogja kimutatni utcánkint, nagy, rovatos táblázatokban, úgy, hogy a jövő statisztikusainak biztos adatok álljanak rendelkezésükre,

hogy ebben, vagy abban az évben, melyik utcában, milyen betegségben, mennyien haltak meg.

Ily nagyfontosságú, közérdekű ügygel lévén elfoglalva, természetesen, hogy Kallós urnak nem juthatott ideje a gyermekek nevelésével is törődni. Az az asszony dolga. Az asszonyoknak való az ilyen dolgokkal bibelődni. Neki ne panaszkodják a felesége.

Csak ha már nagyon sok volt a panasz, akkor tört ki néha Kallós ur:

— Hol az a nádpálca?

S elnászpálgolta kegyetlenül azt a rossz fiút, aki miatt nem hagy neki nyugtot az asszony. Hát sohasem maradhat már ő békében, hogy megcsinálhatná a statisztikai tabelláit?

— Tán oda kellene adni azt a fiút valahová? — vélte Kallósné.

Kallós ur nem értette, hogy hová?

— Valami javító-intézetbe . . . vagy Isten tudja . . . suszterinasnak. Más úgy sem lesz belőle.

Kallós Károly nagyot nézett. Ez már mégsem fért a fejébe. Javító-intézetbe? Hiszen oda tolvaj subancokat visznek. — Suszterinasnak pedig csak nem adhatja a fiát fővárosi hivatalnok.

— No, majd meglátod, még valami veszedelem támad abból, ha az a fiú sokáig itt marad — fjezte ki aggodalmát az asszony.

Egyszer aztán csakugyan bekövetkezett a nagy veszedelem. Nem olyan módon ugyan,

különben is a magyar nép elszegényítésére vannak berendezve — oh, hisz Ugron derék, becsületes férfi!

Hát bocsássuk le tetemét, adjuk át a feledésnek emlékét e derék, becsületes férfiúnak. △

POLITIKAI HIREK.

Az összeférhetlenségi ügyekben követendő eljárás szabályainak a házszabályokba leendő beiktatására kiküldött képviselőházi bizottság Szilágyi Dezső elnöklésével ma ülést tartott, melyen a kormány részéről Plósz igazságügyminiszter volt jelen. Az ülésen Rohonyi előadó előterjesztette az eljárási szabályoknak a bizottság előző megállapodásai alapján kidolgozott szövegét, melyet a bizottság több rendbeli további módosítással magáévá tett és hitelesített, megállapítván egyúttal az összeférhetlenségi eljárást szabályozó szakaszok sorrendjét is. A bizottság az eljárási szabályok tervezetét rövid jelentés kíséretében holnap a Ház elé fogja terjeszteni.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 21.

A mai ülés tulajdonképpen párbeszédkezből állott, a mely Barta Ödön és Széll Kálmán miniszterelnök között folyt le. A párbeszédbe néha Polónyi szolt közbe és vette át a szót és a párbeszéd folytatását Bartától, hogy aztán ismét neki adja vissza. Így ment ez egy óráig. Ekkor az elnök szünetet adott.

A tárgyalás iránt különben kevés volt az érdeklődés és bizonyos, hogy kissé jobban figyelhetnének a választási gondolatokkal foglalkozó honatyák.

De hát a szerelmesek mind szórakozottak, a képviselők pedig most mind fülíg szerelmesek — a választókerületekbe.

— Hajh! De mikor olyan kevesen viszonozzák! — sóhajtott fel egy bukófélben levő Ugronista.

A folyosón vigabb csak az élet. A Páris Frigyes lemondásáról és nyilatkozatáról folyik a szó és különféle kommentárokkal kísérik azokat. Darányi miniszter is bejött később a Házba

és hosszabban tanácskozott Széll miniszterelnökkel.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Percel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Cseh Ervin miniszterek.

Széll Kálmán miniszterelnök bejelenti, hogy az osztrák kormánnyal és a külügyminiszterrel egyetértőleg három konzulátust ruháztak lel bíráskodási joggal.

A közigazgatás egyszerűsítése.

A 4. §-nál

Barta Ödön nem helyesli, hogy a felülvizsgálatot csak az érdekelt felek kérhetik. A szakasz világosabb szövegezését kéri.

Széll miniszterelnök felvilágosítása után a §-t változatlanul fogadták el.

A 8-ik §-nál, a mely szerint a felülvizsgálási kérelem a határozat végrehajtását nem akadályozza.

Barta Ödön azt mondja, hogy a §-ban ellenmondások vannak. Az ítélet végrehajtása esetleg a miniszter kényére van bízva. A § átdolgozását kéri.

Polónyi Géza szerint ez a § igen veszélyessé válhatik az esetben, ha szabadságvesztésre van büntetve a fél, mert ebben az esetben leülheti büntetését és aztán mit használ neki, ha utólag felmentik is. Óva inti a Házat, hogy könnyelműen ne veszélyeztesse a polgárok szabadságát. Módosítást nyújt be az iránt, hogy a szabadságvesztés addig meg ne történhessék, a míg a felülvizsgálati kérelmet el nem intézik. (Helyeslés szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök biztosítja a Házat, hogy a polgárok egyéni szabadságát a legszigorúbban védi. Arra kéri Polónyit, hogy vonja vissza a módosítást, mert a későbbi szakaszokban 6 olyan módosításokat fog beadni, a melyek az igazságtalan szabadságvesztést kizárják. Bartának válaszul kijelenti, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a szakaszt az igazságügyi bizottságnak visszaadják újabb szövegezés végett.

Polónyinak személyes kérdésben történt felszólalása és

Széll Kálmán miniszterelnök rövid válasza után

Polónyi visszavonta a módosítást.

A szakaszt a bizottsághoz utasították, a mely holnap referál tárgyalásáról.

A 9-ik §-nál

Barta Ödön két stiláris módosítást nyújtott be.

Széll miniszterelnök az elsőt elfogadta. A Ház is.

A 10-ik §-nál

Barta Ödön az újra felvétel tárgyában ad be módosítást. (Nagy zaj.) Kéri a tuloldalt, hogy a mikor annyira loyális a szélbal, hogy a Házat nem szám'áltatja meg, legalább csendben maradjon.

Széll miniszterelnök: Beszélnek itt is, ott is.

Barta: Arról nem tehetek.

Széll miniszterelnök: Én igazat adok önnek, mert így nem lehet tárgyalni.

Elnök (csenget): Csendet kérek t. Ház, ne tessék társalogni!

Széll miniszterelnök nem fogadja el a módosítást.

Barta Ödön kijelenti, hogy a miniszterelnök öt félreértette s újból megmagyarázza a módosítást.

Széll miniszterelnök nem látja a módosítás értékét. A félre az semmi jelentőséggel sincs.

A szakaszt változatlanul fogadták el.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

A 13-ik §-hoz, mely a rendőri bíráskodásról szól

Papp Elek módosítást nyújt be az iránt, hogy törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármester, vagy helyettese végezze a bíráskodást.

Széll miniszterelnök nem fogadja el a módosítást. A Ház sem.

A 14-ik §-nál ugyancsak

Papp Elek nyújt be módosítást. Ő ugyanis nem barátja a rendőri bíráskodásnak, mert önkényűek és nem bízik a főispánok által kinevezett kapitányokban. Itt a községi bíráskodás tágítását kívánja.

A büntető parancsról szóló szakasznál

Széll Kálmán benyújtotta a tegnapi ismeretett módosításokat, melyeket együtt fognak tárgyalni.

Barta nem fogadja el a szakaszokat még így sem.

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

Fokváros, jun. 21. A Cape Argu című lap a következőket írja a vlagfonteini útközetről: A burok egy ideig az angoloktól elvett ágyukkal lövöldöztek az angolokra.

Gyurica aggódva tekintgetett szét. Hátha segítségére jönne valaki.

— Ne bánts, — szolt szepegve — mert rendőrt hívok.

Megvillant Károly szeme:

— Rendőrt hívsz?

— Azt, azután bekisér téged, becsuknak, — hencegett most a kissebbik, azt hitte, hogy Károly megjijedt.

— Nesze hát, — hogy legyen mért jajgatnod. — szolt Károly s olyat ütött az arcába, hogy mindjárt kibugygyant az orrán a vér.

— Gyilkos, gyilkos, — sivalkodott a kis fiu.

Az emberek, akik csak azt látták, hogy egy szurtos suszterinas agyabugyál egy úri-gyereket, odasieltek. Egy ur végig is húzott sétabotjával a suszterfiu hátán.

Akkor eleresztette Gyuricát s a vér látásától megrémülve, eszeveszetten iramodott tovább. Az emberek utána kiabáltak ugyan, de senki sem futott utána. Inkább azt a csinos öltözetű fiut fogták körül:

— Szóljon, hol fáj? Nem szurta meg talán az a zsvány fajzat?

— Megszurt, meg — jajgatott a fincska, noha seb helyét nem találak sehol.

Otthon halálra iedten látta az anyja, amint bevitték a jó emberek a vérel bemázolt képű kis Gyuricát.

— Oh, édes ártatlan kis fiam! — zokogott, karjai közé ölelve a szegény áldozatot.

A seb helyét ő ugyan nem találta meg, de mindegy, azért a gyilkossági szándék világos és csak a jó emberek közbelépése mentette meg ezt a kis Abelt a testvérgyilkos Kaintól.

mint Kallósné gondolta, de mindegy, még nagyobb veszedelem volt így. Mikor Kallós ur egyszer hazajött, a tintatartót földöntve találta íróasztalán s a tinta végigfolyt a becses statisztikai tabellákon.

— Ki cselekedte ezt? — ordított bősziúten Kallós Károly.

Nem akádt gazdája. Kallás ur mint a vad oroszán járt keresztül-kasul a három szobán, előszobán, még a konyhában is keresvén, hogy kit szaggasson szét. Mert a tintatartó nem dőlt föl magától, valakinek föl kellett dönteni.

Kallósné mindjárt készen állt a véleményével. Ki lehetett volna más, mint az az elvetemedett fiu?

— Mondd meg édes fiacskám, — biztatta a kis Gyuricát, — mond meg bátran, ne félj! Ugy-e, hogy Károly volt?

Arra bátrabb lett a szepegő kis fiut:

— Igenis, a Károly volt. — Én nem voltam.

— Tudjuk, tudjuk, kis fiam, hogy te nem voltál, — simogatta szőke haját az anyja.

Az apa kikiáltott a konyhába a cselédnek:

— A nádpálcámat.

Most már nem volt irgalom, kegyelem. Azt a fiut csakugyan nem lehet tovább a háznál tartani, pusztuljon innen.

— Egy napig sem tűröm, — jelentette ki Kallós ur.

Nem kellett kétszer mondani, az asszony mindjárt talált a fiu számára való helyet. Ott volt mindjárt a harmadik vagy a negyedik házban egy suszter-műhely lenn a pincében, ronda, szurtus, nedves. Egy vén majster foltozgatott ott s fölváltva füttyült vagy káromko-

dott egész nap, aszerint, amint bőviben vagy szükiben volt a munka. S minhogy többször volt szükben, mint bőven: hát többet is káromkodott, mint füttyült.

Annak éppen inasgyerekre volt szüksége, mert a másik megszökött, nem állta ki a sok verést. Csak azon tündődött a zsörtölődő vén ember, vajjon neki való lesz-e az ilyen uri gyerek. De ha a nagysága maga is azt mondja, hogy nem kell kimélni, hát hiszen nem is fogja kimélni.

Kallósné látni sem akarta többé azt a gonosz fiut, de Gyurica, az a jó gyermek, az mindig bekukucsált a pince-műhelybe, valahányszor iskolába menet vagy jövet arra elhaladt, borzalommal szemelvén, milyen büntetés vár a gonosz fiukra.

Ilyenkor Károly, ha észrevette öcscsét, öklével fenyegetőzött s csuf szavakat kiabált föl hozzá:

— Te Judás! Te hamislelkű! Te cudar!

Mire Gyurica megvetően csak annyit felelt:

— Te suszterinas!

Onnan letről mutogathatta az öklét, nyujtogathatta a nyelvét Károly, nem félt tőle Gyurica; — egyszer azonban az utcán találkoztak s oly hirtelen találkoztak az utca sarkán, hogy Gyuricának nem lehetett már kitérni.

Akkor az a Kain elébe állt:

— No most beszélj, ha mersz még hazudni. Hát én döntöttem föl a tintát?

Gyurica elpityeredett:

— En nem tudom.

— Hát miért monadt?

— Hát, hát... a mama mondtá...

— De te is monadt.

Hat gránát Dickson bal szárnyán csapott le. Később az angolok visszafoglalták ezeket az ágyukat. A derbyshirei ezred szuronytámadást intézett az ellenség ellen, mire a burok futásnak eredtek. Veszteségüket 60 halottra és sebesültre becsülik.

A kínai háború.

London, jun. 21. A Standard-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy ott attól tartanak, hogy a tulajdonképeni Kína északnyugati tartományaiiban komoly zavargások lesznek. Megbízható forrásból való jelentések szerint *Tungfussiang* tábornok előkészületeket tesz és jól képzett csapatokból nagy hadat gyűjt azzal a szándékkal, hogy fellázad a császár ellen.

Az Aradvidéki iparegyesület.

(Felhívás Arad iparosaihoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 21.

Az aradvidéki iparosegyesület iránt társadalmunk legszélesebb rétegeiben nyilatkozik nagy érdeklődés. A taggyűjtő iverk egymás után érkeznek be és a nem-iparos társadalom számottevő tagjait csaknem kivétel nélkül ott találjuk a belépettek között. A vasárnap délelőtt 10 órakor Urbán Iván főispán elnöklése alatt megtartandó alakuló közgyűlés impozánsnak ígérkezik.

A közgyűlésen Salacz Gyula polgármester, Dálnoky-Nagy Lajos alispán, Vásárhelyi László gazdasági egyleti elnök, Institoris Kálmán nemzeti szövetségi elnök, továbbá az iparosok közül Kristyóry János kamarai és Berán Antal ipartestületi elnökök, a kereskedők közül Tedeschi Viktor kereskedelmi testületi és Bing Vilmos Lloyd-társulati elnökök fogják kijelenteni, hogy az egyesület alakítását szükségesnek tartják és ahhoz csatlakoznak.

Az egyesült aradi társadalmat hosszú idő után először fogjuk látni most hatalmas zászlóbontásnál, a mi eleve is biztosításul szolgál annak, hogy az alakuló egyesület eredményesen fog munkálkodhatni. Az egyesület alapsza-

Ime, amit ő mindig mondott, beteljesült. Most láthatja az egész világ. Most már nem mondhatja a férje, hogy mégis kár volt azt a kis fiút kitzasztani a házból.

Mert Kallós ur az utóbbi napokban efféleket emlegetett. Sőt ma, éppen ma, avval a szándékkal jött el a hivatalából, hogy Károlyt haza hozza. Az ember mégsem hagyhatja a fiát, hogy suszter maradjon.

Be is szolt Kallós ur a műhelybe, de a fiu nem volt ott, a vén suszter pedig nagyon haragosan fogadta:

— Tudja az ördög, hogy hol csavarog az a kölyök. Már másfél órája, hogy várom. Dejszen csak előkerüljön, tudom Istenem, hogy megemlegeti.

— No, no, — csillapította Kallós ur a haragos vén embert.

S elöadta, mi a szándéka. Egy kis kárpótlást sem sajnál.

A vén majszter kapott rajta:

— Hát tessék husz forintot fizetni, aztán vigyék a fiut.

Otthon azonban, mikor megtudta, hogy mi történt, csak vakargatta a fejét.

— Ide ne hozd a gyilkost; — tiltakozott az asszony. — Egyszer éjjel mindnyájunknak elvághatja a nyakát.

Szerencse, hogy a fiu nem került elő. Kallósné ezt igazán menybeli gondviselésnek tulajdonítja. Az is igaz, hogy nem nagyon keresték, s a világ olyan nagy, hogy egy Kain ma is elbujhat benne, ha nem is erdőben, mint az a másik hajdan.

bályainak tervezetét a szervező bizottság nyomtatásban adja ki a közgyűlésen, de az érdeklődők már szombaton kaphatnak alapszabályt Reinhart Gyula butorüzetében az Andrásy-téren.

A vasárnapi közgyűlésre vonatkozólag a következő felhívást kaptuk:

Felhívás Arad iparosaihoz! Az aradi iparosság az a törekvése, hogy az ipar pártolása és fejlesztése céljából a fogyasztó közönség, a gazdák, a kereskedők és a társadalom többi osztályai érdeklődésbe vonassanak, vasárnap délelőtt célhoz ér: akkor alakul meg az aradvidéki iparegyesület, a melynek eszményét oly ritka melegséggel karolják fel azok, a kiknek pártolására az iparosság szükségére van. Most magukon az iparosokon áll, hogy az ügyet, mely első sorban az övék, diadalra lehessen juttatni. Abban az egyesületben, a melyet vasárnap délelőtt 10 órakor alakítunk meg, az iparosság első sorban kell kivennie részét a munkából, különben a támogatás nem lehet eredményes. Felhívjuk azért az iparosság összes tagjait, hogy az alakuló közgyűlésen — tekintet nélkül arra, kaptak-e külön meghívót vagy nem — *okvetlenül jelenjenek meg minél nagyobb számban* és adják tanujelét ezáltal is annak, hogy törekvésük komoly, munkakészségük lelkes, nem lankadó. A vasárnapi nap az ipar diadalnapja lesz; összegyűlnek a város háza dísztermében velünk azok, a kik készek minket gyámolítani, segíteni; *legyünk ott mi, a kik ezt a támogatást igényeljük, mindannyian!* Arad, 1901. június 21-én. *Kristyóry János, a keresk. és iparkamara elnöke, Berán Antal az ipartestület elnöke, Reinhart Gyula, Inokai Tóth Lajos, Steigerwald Alajos, Glück Károly, Panker Viktor, Weil Alajos, Rosenberg N. Ferenc, Assael József, Forgács József, Georgiades József szervező bizottsági tagok.*

Beck tábornagy

a román királynál.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Sinaja, június 21.

A pelesi kastélyban adott tegnapi ebéden a királyi páron kívül jelen volt a trónörökös és neje, Beck báró tábornagy, az osztrák-magyar vezérkar főnöke, Pitreich, Kummer és Ziegler tábornokok, a vezérkari tisztek, Pallavicini őrnagy osztrák-magyar követ, Sturdza miniszterelnök, Comaneano tábornok és a király, és a trónörökös polgári és katonai udvara.

Károly király a következő pohárköszöntőt mondotta:

Élénk örömmel üdvözlöm Excellenciádat, a csász. és kir. hadseregnek előkelő tisztjeitől körülvéve, ezen a helyen, amelyet nemrég az önök fenkölt főhadurának, a császár és király ő felségének látogatása különösen megszentelt. Legbőbb köszönetemet fejezem ki ő felségének azért, hogy szives volt megengedni, hogy önöket, uraim, oly nagy számmal láthassam magam körül. Jelenlétök újabb bizonyosságot tesz arról a kitünő viszonyról, amely Romániát a hatalmas szomszéd birodalommal összeköti. Attól az őszinte kívánságtól áthatva, hogy ez a viszony még inkább megszilárduljon, poharamat a császár és király ő felségére és vitéz hadseregére emelem. A gondviselés oltalmazza kegyes uralkodókat és tartsa meg még sok éven át teljes erőben és egészségben hű népei boldogságára és javára! Eljen I. Ferenc József császár és király ő felsége!

A király felköszöntője után a zenekar a Gotterhalt-ét játszotta. Azután felállott Beck báró tábornagy és legmélyebb köszönetét fejezve ki Károly királynak, kiemelte, hogy az osztrák-magyar hadsereg őszinte bámuloja a katonai körökben általánosan elismert plevnai hőstett alkalmával tanusított katonai erényeknek. A tábornagy megköszönte azután a

királynak a kegyes fogadást és végül a királyi párt, a trónörökös párt és az egész királyi családot éltette.

Délután 4 órakor a királyi család és vendégei a parkban teáztak. A trónörökös pár este 6 órakor Bukarestbe utazott. Mindjárt azután Beck báró és kísérete is elutazott Brassóba.

Boldogháza.

— A csálai szőlőtelepről. —

Arad, június 21.

Aradi emberek Svábhegye, Zugligetje, Hüvösvölgye a Csála-erdő. Nincsen az az idegenbe szakadt aradi ember, a kinek gyerek és gény-ábrándjai ne a Csála tölgyeséhez tapadnának. És mégis egykönnyen megeshetik, hogy sok aradi bennszülöttnek ezek a sorok földzik föl a Csála-erdő határában épült új falut: az amerikai szőlő oltó-telep munkás kolóniájának formás, szép faluját, melyet intézményeiről méltán Boldogházának nevezhetünk. Annak az ideális falunak, melyet a svájci humanista és pedagógus megálmodott és melyet a néhai jó Boross Mihály hazai viszonyainkra átplántált. Az ide Arad, Csanád és Csongrádból beköltözökdők nem hoztak és hoznak egyebet, csak a dologra termelt két kezüket; ám ha este nyugvóra hajtják fejüket, gondtalanul alusznak, ha egészségük van, a munkájuk után mindenük van. Szociális szempontból az új falu azért jelentékeny kezdés, mert azt fogja igazolni, hogyha a munkaalkalmak a napszámos embernek megadatnak: milyen népjólét fakadhat abból. Azok, a kiket a földmivvelésügyi miniszter ide telepített, csupán a munka szeretetét és készségét hozták ide, pedig lehet, hogy olyanokat, kiknek lelkében a társadalom-átalakítás ködös vágyai már csirázta. Hetvenkét család verődött így össze, szép egyforma, tiszta barátságos tekintetű házakba.

A csálai vesszőtermelőtelep, nem hiába, hogy amerikai vesszőkkel mesterkedik, igazán amerikai arányu. Órákhozaiig csatangoltam rajta, hol gyalogszerrel, hol kocsival. De mehettem volna akár vasutal is, mert a telepnek külön vasutja is van. A merre a szem lát, öt méteres karókra kapaszkodik az amerikai szőlő. Ugy vész el a tekintet a széles sorok között, mint mikor valami ködös reggelen az Andrásy-ut elejéről nézünk a városliget felé. Az összeverődött új boldogházi magyaroknak ez a furcsa kultúra alá fogott föld fog munkát adni. Es fajunk munkára való alkalmas voltát igazolja, hogy ámbátor ezek a síkföldi magyarok szőlőtökét a maguk pátriájában nem is láttak: olyan hamar beleszoktak az újfajta, sokszor bizony nagyobb figyelmet igénylő dologba, hogy öröm nézni. Mert a dolgot úgy kell venni, hogy az összes állami és magános szőlővesszőtermelő telepek együttvéve nem produkálnak annyit, mint a csálai, melynek vesszőtermelése, mikor a termés egészen teljes lesz, évenként tizenhatszáz millió szőlővesző és tíz millió szőlőtőlvány. Mivel a nagy arányokban végzett mohás oltásnak nagyobb a forradási eredménye: a termelés nemsokára még a tervezett mennyiséget is meg fogja haladni. A csálai telep kilenczázhatvan hold, melyből ma már is ötszázhatvan holdon termelnek szőlővesszőt. Magyarország szőlőrekonstrukciója ismét vesz és vehet nagy lendületet. A munkás kolónia létesítése éppen azért történt, hogy a tetlepnek egy gyakorlati jártasságu munkástörzs álljon minden időben rendelkezésére. A kolónia minden férfija, asszonya tehát a telep munkása. Viszont neki és minden keresetképes családtagjának a napszámber biztosítva van és éppen ez a kétoldalu szerződés szerzi meg az újfalut

jölétét, mert átlagosan számítva is egy-egy munkáscsalád éven át 700—1000 korona évi kereset-hez juthat, e mellett a háztartáshoz szükséges élelmiszerek termelésére, de még eladóra is, minden család fél hold kertet kap és jöllehet a betelepítés csak most történt, minden telep-
pesnek megvan a maga baromfiudvara, istállója. Még a mesgyék széleit is beszegették gyümölcsstermő fákkal és a föld bőkezűségét hirdeti, hogy a tavasszal megfakadt megye- és cseresznyefákon itt-ott már zsendül a gyümölcs.

Más intézmények is vannak az új faluban. Szép tágas iskola, óvó és az apró gyerekeket gondozó házak épültek. Az utóbbiak azért, hogy a munkába menő asszony apró gyermekét gondviselő kezekre bízassa. Lesz a telepnek hitel és fogyasztó szövetkezete és egyes természetvényeit, egyelőre a tojáshoz, szintén szövetkezeti szervezet szerint értékesítik. Hogy télen át házi ipart folytatnak s ezt a szövetkezeti alapon hozzák forgalomba, — talán mondanunk sem kell. Így a kis telep gyakorlatilag megoldja azt, a mit, vagy a mihez hasonlókról a boldogemlékü néhai Boross Mihály Boldogháza falusi regényében álmódzott. Hogy pedig illúzióink tökéletes legyen, éppenséggel nem szabad arra gondolni, hogy az állami onnipotencia rákényszeríti ez intézményeket a kolónia tagjaira. A telep építésének költségére szükséges összeget a totalizátor-alapból vette kölcsönképp a miniszter.

B. Hirlap

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Unthan és a hét törpe mutatványai; Süketnek kell lenni, vigjáték.

* **A törpék csapatának híre** annyira elterjedt már a városban, hogy szombati felléptükre már ma délután nagy közönség váltotta meg a jegyeket, melyek a rendes nyári áron kaphatók. A kis művészek szombaton részben új műsorral lépnek a közönség elé: új énekszáma van a temperamentumos szubretnek, Papp Rózsikának, újat ad elő a komikus ötöstársaság, de megmarad az orosz párostánc, melyet eddig minden este megismételtetett a közönség. *Unthan* mutatványai megmaradnak. A színtársulat tagjai *Süketnek kell lenni*, francia vigjátékot adják elő. — Horváth igazgató társulatával és Unthannal legközelebb Temesvárt és B.-Gyulán is fog előadást rendezni, ezért ma Unthan Temesvárt, Horváth Gyulán járt, hogy fölléptük idejét megbeszéljék. Gyulán Krecsányi társulatánál fognak a törpék szerepelni.

* **Egy aradi művésznő sikere.** *Kövessy* Albert kecskeméti színtársulata pár hét óta Ujvidéken játszik a közönség meglehetősen érdeklődése mellett. Tegnap a társulat primadonnájának: *Aradi Arankának* volt a jutalomjátéka, ki tudvalevőleg aradi leány. Az ujvidéki lapok ez alkalommal az elragadtatás hangján írják a fiatal művésznőről s oly sikerről számolnak be, amilyennel Ujvidéken még kevés művésznő dicsekedhetik. A közönség a nyílt színen és felléptük végén kihívásokon kívül számos virág és egyéb ajándékokkal halmozta el Aradi Arankát.

* **Ki lesz a Népszínház?** Budapestről jelentik tudósítónk, hogy a Népszínházra közelebb kiírja a főváros a pályázatot. Teljesen ki van zárva, hogy a színházat újra megkapja *Porzolt* Kálmán. A népszínházi bizottság hangulatát ismerők véleménye szerint elhatározott dolog, hogy a Népszínház új igazgatója *Szalay* Mihály szerkesztő lesz.

* **Lefokozás egy novella miatt.** A budapesti katonai becsületbíróság *Schnitzler* Artur dr. író, aki tartalékos ezredorvos, megfosztotta tiszti rangjától. Ez azért történt, mert *Schnitzler* dr. nemrég novellát írt, a melyet sértőnek találtak a tisztikarra. A becsületbíróság ezenkívül még fölrótta *Schnitzler* dr.-nak azt is, hogy a kritikára, amely egy napilapban jelent meg és a melyben igen éles hangú kifakadások voltak ellene, mit sem válaszolt. A novella címe *Gusztai hadnagy* és meséje ez:

Gusztai hadnagy valamiképpen összekocant egy polgárral. A hadnagy kardot akar rántani, de a polgár lefogja. Gusztai hadnagy hazamegy és azon töprendekedik, mit tegyen, mert ha ezrede megtudja a dolgot, neki le kell mondania a tiszti rangjáról. Hogy becsületét megmentse, golyót kellene agyába röpi-teni. A végzet azonban szerencsésebb megoldást szán neki. A polgárt ugyanis szívszélütés éri s ezzel a hadnagy kellemetlen esetének egyetlen tanuja meghal. Gusztai hadnagy nem is tesz semmit: a véletlen megmentette.

* **Mirkó montenegrói herceg mint zeneszerző.** Romában a „Teatro Nazionale“-ban tegnap *Mirkó* montenegrói herceg egyik dalművét adták elő óriási hatás mellett. Az előadáson a herceg is jelen volt s a közönség nagy óvációkban részesítette őt.

Ugron Gábor politikai temetése.

(Szemzáción részletek a parisi röpiratból.)

Arad, június 21.

Ugron Gábor politikai halála nem mai keletű. Most — a temetése van napirenden.

Francia- és németnyelvű kiadásban megküldték ma Párisból *Rimler* röpiratát, melyben a hármasszövetség ellen tervezett magyar-francia szövetkezésre vonatkozó „leleplezéseit“ közli. Ezek a leleplezések nálunk különös érdeklődésre azért számíthatnak, mert *Rimler* szerepelteti bennük egy *Stefanovics* Milos nevű magyar emberen kívül *Ugron* Gábort is, mint aki állítólag szintén közre járt volna a kalandos tervek megvalósításán s e célra anyagi támogatást kért a francia kormány egyik tagjától.

Eddig csak távirati kivonatok szóltak a könyvről. Most azonban azt látjuk a röpiratból, hogy az nemcsak állit, hanem okmányokat s leveleket is idéz állításai bizonyítására. A röpirat tehát egészen más világításban mutatja be a történeteket, mint ahogyan azt a táviratokból sejteni lehetett, olyan adatokat hoz fel, amelyek újabb cáfolatot igényelnek *Ugron* Gábor részéről.

A sokat emlegetett könyvhöz *Duquet* Alfred francia publicista írt előszót Európa jólétéről. Ezután következik a szerző, *Rimler* bevezetése, melyben elmondja, mi vitte a francia-orosz-osztrák-magyar szövetség barátainak táborába.

Az idevonatkozó adatok nagyrésztben már ismeretesek. *Rimler* először 1892-ben a sajtóban igyekezett hangulatot csinálni a szövetség eszméjének. Hosszu szünet után 1898-ban ismét megkezdte tevékenységét, ekkor már, amint ő magát kifejezi: „mint *Ugron* Gábor országgyűlési képviselő és dr. *Stefanovics* Milos a magyarországi szlávok főnökének megbízottja.“

A francia külügyminiszternek *Rimler* azt írta, hogy *Ugron* Gábor függetlenségi képviselő által sajátkezűleg kiállított levél felhatalmazza őt arra, hogy egy a hármasszövetség ellen irányuló és a francia-orosz-osztrák-magyar szövetség érdekében való választási harc érdekében tárgyalásokat kezdjen Franciaország illetékes politikai faktoráival.

A francia külügyminiszter ezek után végre kihallgatáson fogadta *Rimlert* és ez alkalommal minden pontra nézve megegyeztek, csak éppen *Ugron* szentesítése hiányzott még, amint *Rimler* megjegyzi. Ebből a pourparleóból kifolyólag történt *Ugron* formális meghívása a francia külügyminisztériumba, mire *Ugron* a következőket válaszolta:

Budapest, 1900. október 11.

Miniszter ur!

Mélyen meghatva azáltal a jóleső fogadtatás által, melyben megbízottamat, dr. *Rimler* Gyula urat, az osztrák-ma-

gyar külügyminisztérium nyugalmazott udvari titkárát fogadni méltóztatott, — aki évek óta teljes odaadással fáradozik egy francia-orosz-osztrák-magyar szövetség létrehozása körül — van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy legnagyobb sajnálatomra törvényhozói működésem meggátol abban, hogy — szíves meghívásának engedve — december előtt Párisba mehessek.

Hogy azonban a megkezdett tárgyalások (pourparlék) minden késleltetését elkerülhetővé tegyem, engedje meg, hogy dr. *Rimler* barátom közvetítésével rendelkezésére bocsássam közös ügyünket elősegítő politikai és közgazdasági előterjesztésemet, hogy azt kellőképpen méltányolhassa.

Ugron Gábor,
országgyűlési képviselő.

(Reménybell milliók.)

A politikai és gazdasági memorandumféle tartalmát kivonatosan a következőkben ismertetjük *Rimler* könyve nyomán:

A francia külügyminiszter mindenekelőtt rendelkezésére bocsát *Ugron*-nak egy millió frankot, mely felerészben az *Ugron*-párt reorganizációjára, felerészben egy nagy németellenes fővárosi és több vidéki lap szubvenciójára fordítatnék, melyek valamennyien hivatva volnának a közvéleményt előkészíteni és programjuk értelmében átgyurni. A francia külügyminisztérium érvényesítését befolyását a szentszéknél a Magyarországon szervezendő orosz-francia párt érdekében, ami annál könnyebb volna, miután a Vatikán ugyis ellensége a hármasszövetségnek. *Ugron* Gábor a szlávok becsületes pacifikálása és az 1868-ban megszavazott nemzetiségi törvény feltétlen respektálása érdekében már nyilvánosan sikra szállt. Ennek ellenében a magyarországi szlávok támogatnák az új szövetséget a németiséggel szemben. Végül a francia kormány egy nagy francia-magyar bankot alapítana, melynek terve már el van készítve. Ez a bank az összes budapesti német pénzintézeteket — melyek különben is rablásra és a magyar nép elszegényítésére vannak berendezve — teljesen hátérbe szorítaná.

Miután ezt a memorandumot *Rimler* előterjesztette, *Ugron*ék a következő meghívást kapták:

Francia külügyminisztérium.

Páris, 1900. január 16.

Kedden este.

A külügyminiszter ur *Ugron* Gábor és dr. *Rimler* Gyula urakat holnap, szerdán délelőtt tizenegy órakor fogadja.

A fogadásról *Rimler* így ír: A miniszter nagyon kegyesen fogadott bennünket és formálisan megígérte, hogy minden befolyását latba fogja vetni úgy a magyarországi szláv nemzetiségek megnyugtására, mint a szentszék magatartására vonatkozóan. Ami az anyagi kérdést illeti, erre nézve a miniszter nem kevésbé formálisan ígérte meg közbenjárását. Megígérte, hogy nagy francia pénzintézeteknél ki fogja eszközölni egy 100—150 millió alap-
tőkével bíró francia-magyar bank alapítását, mely — a miniszter szavai szerint — kapcsol szolgálna. (Le jouet.)

(Ajánkozás Oroszországnak.)

Rimler orosz államférfiakkal is levelezett. Egyik levelét, melyet egy orosz kegyelmes urhoz intézett, reprodukálja is. Ebben *Rimler* hivatkozik rá, hogy az osztrák-magyar monarchia 46 millió lakosának érzelmeit és hővagyakozásait tolmácsolja, mikor a francia-orosz-osztrák-magyar szövetség érdekében fáradozik.

Hivatkozik továbbá arra is, hogy Ugron Gábornak és dr. Stefanovics Milosnak megfelelően igazolt és felhatalmazott képviselője. A fődolog azonban a pénz, és Rimler az orosz kegyelmes urnak is megírta, hogy egy millió frankra van szükség országgyűlési képviselőválasztások céljaira. Levelét azzal végzi, hogy a francia-oroszbarát párt Magyarországon nem akar „kitartott” párt lenni, mert hiszen, ha Németországnak el akarnák magukat adni, akkor ezt a hazaárulást igen drágán megfizetnék.

Ennek a levélnek a címzettje és az eredménye is ismeretlen, legalább Rimler nem tesz róla említést a könyvben, melyben még Ugron Gábor és dr. Stefanovics Milos politikai jellemzése is bennefoglaltatik. Ugronról azt írja, hogy mint szónok és államférfi azok közé a magyarok közé tartozik, minőket csak évszázadok szülnének és aki nagy népszerűségénél fogva képes a francia-orosz-barát program megvalósítására Stefanovicsról azt írja, hogy pozsonyi ügyvéd, nagy tehetség, a tótok vezére (főnöke), aki az összes többi szlávoknál is nagy népszerűségnek örvend és nagy tekintélye még a híres memorandum-pör idejéből datálódik, amikor mint a vádlott románok védje szerepelt. A magyar kormány már egyszer megpróbálta a „lekenyerezését”, felajánlva neki egy nagyobb összeget és magas bírói állást.

Ennyit mond Stefanovicsról, melylyel a könyv szenzációi véget is érnek. Egy pár levél van még hátra, melyek jelentéktelenek. A végén azonban közli Ugron Gábor levelét Rimlerhez, mely ha igaz, a legnagyobb figyelmet érdemli meg. Ez a levél így szól:

Budapest, 1901. január 7.

Utolsó levelem óta igen nagy változások történtek a kormánypárt kebelében és pedig főképpen Falk Miksa kormánypárti képviselőnek az évforduló alkalmából mondott beszéde miatt.

A „szabadelvű” többség közel van a szétszüléshez. Ez az oka, amiért Széll Kálmán miniszterelnök annyira siet a képviselőválasztásokkal. A gyár alapítása . . . eszerint nagyon sürgős; annál inkább, mert a választások és harcok előestélyén mindig nehezebb a párt-szervezés.

Kérem tehát illetékes helyen tudatni, hogy: most, vagy soha.

Minden késedelmeskedés haszontalan fecsérzése az ügyünkre nézve drága időnek. A német, angol, olasz és orosz lapok igen behatóan foglalkoztak az indémintás alkalmából legujabban mondott hármasszövetség-ellenes beszédemmel. Az angol és német lapok természetesen erősen megtámadtak, az olaszok ellenben, különösen pedig az oroszok, teljes elismeréssel méltattak.

Mielőbbi értesítéseit várja stb.

(A sajtó véleménye.)

Az Ugron-Rimler ügy, mint egy este érkezett táviratunk jelenti, Budapesten óriási feltűnést kelt. Mindenki lázas türelmetlenséggel várta az esti lapokat, hogy milyen véleménnyel lesznek az ügyben.

A *Neues Wiener Journal* mai esti számában szintén közli a röpiratokból az Ugron leveleit, melyeket Delcasséhoz intézett. Végül a következő megjegyzést fűzi a szemelvényekhez:

„Mi szívesen elhiszük Ugron urnak, hogy nem tisztán a németek és osztrákok iránti gyűlöletből akart ezen óriási tőkés francia-magyar bank alapításában résztvenni. Ugron ur már többször megmutatta üzleti szellemét, s ha egyébbel nem, de ezzel a bankkal bizonyára

nagy tere lett volna szereplési vágyának kielégítésére. Ami a röpiratot illeti, abból kitetszik, hogy józan politikus komolyan nem veheti Ugront.

A „Magyar Nemzet”, a kormány félhivatalos lapja leközi a röpiratból Ugron leveleit. Majd kijelenti, hogy elvárja Ugron határozott nyilatkozatát, melylyel kötelessége teljes világosságot deríteni az ügyben. A vádak természete olyan, hogy azok közül egyet sem szabad ignorálni, semmiféle elképzelhető, vagy elképzelhetetlen ürügygel.

A „Magyarország” az Ugron-párt közlönye azt jelenti ma esti számában, hogy Ugron csak délután értesült a röpirat szenzációs részleteiről.

Előbb megtekinti a röpirat szövegét és holnap behatóan fog nyilatkozni az ügyről. A „Magyarország” Rimlert közönséges porosztrák kémnek nevezi, aki agent-provokátor szerepe vállalkozott, levelekkel zaklatta Ugront, hogy a kapott válaszokat Ugron ellen kihasználhassa. Ugron — írja tovább a Magyarországnak — sohasem titkolta azon meggyőződését, hogy a német gazdasági politikával szemben, mely csak kihasználta Magyarországot, francia összeköttetéseket kell szerezni.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Ugron jelzett nyilatkozatait.

SPORT.

+ A pécsi „Kerékpár-sport” az Országos kerékpár szövetség, a magyar kerékpár-egyesületek hivatalos lapja, legutóbbi számával egyidejűleg megküldte az aradi Meteor kerékpárklubnak díszlevelet, melyet a klub azáltal érdemelt ki, hogy tagjai az elmúlt évben a turisztikát fejlesztve, példás szép eredményt ért el. Egyenként Petkovits Béla, Gömör György, Kristanits Vilmos és Balogh Lipót a Meteor tagjai, mint a legtöbb kilométeremet megtett kerékpárosok, szép érmekben kapták meg a „Kerékpár Sport” turadíját. A díszlevél és turadíjak Kristanits J. Andrassy-téri képkereskedő kirakatában közszemlére vannak kitéve. Érdekes megemlíteni, hogy az egész országban csak a budapesti Turista-klub kapott még hasonló oklevelet. Kár, hogy a város nem segíti elő a kerékpárosok otthonát — egy állandó kerékpár pályával.

A női ipar-iskola kiállítása.

(A festmények.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 21.

Ma reggel nyílt meg előkelő közönség jelenlétében a Steinitzer Lujza igazgatása alatt álló Hasszinger-utcai női ipariskolának kézimunka kiállítása.

Három nagy termet foglalnak el a kiállított tárgyak külön-külön lévén elhelyezve az első teremben a festmények, másodikban a kézimunkák s a harmadikban a fehérneműek.

A kiállított tárgyak úgy minőségben és kivitelben, mint számban és mennyiségben olyan diszes kollekciót képeznek, hogy egyetlen cikk keretén belől csak érdemük rovására lehetne tudósítást írni azokról. Így külön-külön fogunk foglalkozni az egyes osztályokkal, beszámolván ma a festmények kiállításáról.

A terembe való belépéskor azonnal megleszi a szemlélőt az olaj-festésű képek nagy mennyisége. Az ipariskola rajz- és festéstani-tanításában ez az ujtás, melyet Steinitzer Jenny polgári iskolai tanárnő, az ipariskola rajztanítónője hozott be, nagy lépést és még több sikert jelent a különben is kiváló hírnevű örvendő tanintézetnek. Műértő szem bírálata alá lehet vetni a kiállított festményeket s azokra mondott bírálat dicséretére leendő a tanárnőnek s a tanítványnak egyaránt.

Ott vannak például Antalfy Gizi festményei: egy fatálcára festett akvarell. Az ő munkája egyébiránt a kiállítás legszebb tárgya is, mely egyuttal újdonság számba megy a selyemfestészet terén: egy fehér selyem napernyő pipacs virágokkal. Valóságos mestermunka ez avval a narancssárga penseés millióval együtt, melynek sötétkék árvaáskáit szinte szeretnénk lelopni magunknak.

Az olajfestmények csoportjában első helyet foglalnak el Gaál Irén képei. Legszebb két festménye a „Vadrózsák” és a „Pipacsok”, melyek ügyes satirozásukkal tűnnek ki. Élénk, üde képek, melynek színezése nincs hátrányára az objektumnak. Nem mondhatjuk el ugyanezt falusi tájképről, mely élénk színekkel gondosan van ugyan kidolgozva, de a melyről hiányzik a távlat. Ugyanezen mintát dolgozta ki Meisztrovics Terka is, csak hogy szerencsésebb kézzel a kivitelben. Az ő képe nem annyira zsufolt, mint a Gaál Iréné.

Legtöbb festményt állított ki Schmidt Paula és Ciráky Rózsa. Előbbitől tizenkilenc, utóbbitól tizenhét képet láttunk. Mig Schmidt Paulának szépia olaj-festménye, mely egy falu-részletet ábrázol, elrajzolt konturokra mutat, addig többi festményei, különösen a melyeket természet után festett, helyes technikáról és gyakorlott ecsetvonásokról tesznek tanúságot. Csinosak Schmidt Paulának apró képei is, valamint selyemre festett ujságtartója, egy fehér selyem millióje és futója.

A vízfestések között Benda Szilárdkának festményei tűnnek ki. Általánosságban mondhatni, hogy akvarellekben szebb eredményt láttunk, mint az olajfestésekben. Kedvesek Benda Szilárdkának vadrózsás, buzavirágos és szegfűs akvarelljei, a melyek a vízfestmények között a legszebbek.

Pachta Izabellának legsikerültebb munkája az a fadoboz, mely lilaszínű klematisszaival tűnik fel. Úgyesen festette meg azt a fatálcát is, mely csendéletet ábrázol.

Ciráky Róza téli tájképei és tavaszi hangulatu pusztarészletei és csendélete kedvesek. Több képpel szerepel a kiállításon, mindegyike ügyes, hasonlóan selyemre festett ujságtartóhoz. Ő képviseli egyedül az üvegfestészetet egyetlen ilyen képével.

Az elsők között kell megemlítenünk még Sztanity Katica és Meisztrovics Terka festményeit. Előbbi folyóvíze és köhidja ügyes rajzra s különösen jó árnyékolásra mutat. Meisztrovics Terkának falu-részlete és egy alföldi szalmalmot ábrázoló képe nagy gonddal és még több munkával megfestett kép. Meisztrovics Ilonka festett milliói, különösen a terem jobb sarkában elhelyezett ibolyás rózsaszínű millióje, pamlag- és tüpárnája érdemelnek említést.

Pompás kivitelű akvarelleket és olajfestményeket láttunk természet után festett virágokban és gyümölcsökben. Ebben a zsánerben kitűntek Schmidt Paula, Korbuly Ilonka, akinek egy fatálcája is szép munka, továbbá Schwarz Paula és Pachta Izabella.

Kiválnak még precíz festményeikkel Szabó Ilonka (vízfestés, fehér selyem napernyőre, stilizált akvarell asztal-lapra), Weil Ilonka (selyem-asztal, futó festés, virágok), Kohn Irén (tüpárna), Fekete Margit (fatányérok, millió rózsákkal, anzikszkártyák), Nádor Margit és Kallós Margit (satirozott ceruza rajzok). Lázár Margit, Balázs Irén (vízfestményű ornamentok), Petkovits Angyalka (olajfestmények.)

A kiállítás másik két osztályáról a kézimunkák, himzések és fehérneműekről lapunk vasárnapi számában referálunk.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi férfi és női szabóiparosok szakcsoportjának tagjaihoz intézve a következő felhívást kaptuk: *Szaktársak!* Az Aradon létesítendő „Aradvidéki iparegyesület” a kezdeményezés nehéz munkáján már tulesve, vasárnap, f. hó 23-án délelőtt 10 órakor tartja alakuló gyűlését a városháza disztermében. Hogy ez intézménynek milyen fontos hivatása lesz, mutatja ezt az a nagyfokú érdeklődés, mely társadalmunknak minden rétegében nyilvánult, de különösen nekünk szabóiparosoknak örömmel kell, hogy üdvözlőjünk minden olyan törekvést, mely iparunknak javára szolgál. Ez az egyesület pedig első sorban lesz hivatva a hazai és különösen a helyi ipart pártolni, úgy, hogy a nagyközönséget akarja megnyerni a helyi ipari termékeknek a fogyasztására, és hogy ez sikerülni is fog, annak elég bizonyítéka az, hogy társadalmunknak előkelősége már ez egyesületbe belépett és tevékeny szerepet is betöltött. Szakcsoportunk ez intézménynek a létrehozásán, mely remélhetőleg iparunknak csak javára fog szolgálni, szintén közreműködött, éppen azért szükségesnek tartjuk ez uton is a szaktársak figyelmét a saját jól felfogott érdekében különösen felhívni, hogy az alakuló gyűlésen megjelenjenek, és az egyesület tagjainak sorába belépjenek, mert csak így biztosíthatjuk ezen intézmény fennállását, ha mi iparosok első sorban támogatjuk, és csak úgy fejthet ki ezen intézmény reánk nézve áldásos működését. A szakcsoport nevében *inokai Tóth Lajos* elnök, *Rosenberg N. Ferenc* titkár.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombaton este a Mirtli-féle vendéglőben rendszeres heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Schreyer Harry — Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 21.

Néhány hónappal ezelőtt *Schreyer Harry*, az aradi zenekonzervatórium volt igazgatója, kitér Aradon széles körökben ismertek, elhagyta Aradot és Berlinben telepedett le. Azután nagyon keveset, ugyszólván semmit se hallottunk felőle.

A napokban egy hétfőn megjelenő aradi lap nyomán mi is megemlékeztünk arról, hogy *Schreyer Harry* ellen sikkasztás címén bünvádi vizsgálat folyik az aradi kir. törvényszéknél. Avval volt vádolva, hogy a bizományba kapott és bírói uton lefoglalt hangszereket elvonta a törvényes árvelés elől. Ugyanaz a lap azt is megírta, hogy *Schreyer Harry* ellen köröző levelet bocsátott ki *Nyirő Géza*, az aradi törvényszék vizsgálóbírája.

Schreyer Harry e hírek következtében ma sürgősen Aradra érkezett, s egyik munkatársunknak következőképp adta elő szóbanforgó ügyét:

Mikor Aradról eltávozott, hitelezői lefoglalták a raktárán talált hangszereket, melyeket ő azonban, röviddel távozása előtt, visszaküldött azoknak a cégeknek, melyek őt az elárusítással megbízták. Így többek közt küldött *Thék Endrének* Budapestre zongorákat, a *Manborg* cégnek Lipcsébe orgonákat, a *Kupfeldt* cégnek ugyancsak Lipcsébe automata hangszereket. Nemrégén aztán arról értesült, hogy Aradon bünvádi vizsgálat indult meg ellene, a miatt, mert az árverésnél nem találták ott a hangszereket. A mint a berlini rendőrség kézbesítette neki az idézést, azonnal táviratozott az aradi vizsgálóbírónak, hogy eljön Aradra. A lehető leggyorsabb vonatösszeköttetést használva fel, rögtön el is indult Berlinből. Ma reggel érkezett Aradra. Ideérve, mindjárt a vizsgálóbíróhoz sietett s ott kijelentette, hogy sikkasztást nem követett el, mert az árukat a tulajdonosoknak visszaküldte. Holnap délelőtt a vizsgálóbíró fel fogja mutatni azokat a nyugtákat, a melyek ellenében a hangszereket

az egyes cégeknek megküldötte. A *Schreyer Harry* állítása szerint ellene nem volt körözött levél kibocsátva, csupán a berlini rendőrség kerestetett meg, hogy az idézést *Schreyer Harry*nak kézbesítse.

Schreyer Harry különben Berlinben a téli kertben a zenekart dirigálta, még pedig három hónapon keresztül. Azután egy színházi ügynökséget vett át. Szindarabok és más zenei kompozíciók előadási jogát közvetítette.

Schreyer csak egy évig szándékozik még kinnmaradni Berlinben, addig ugyanis, míg leányait zeneileg tökéletesen ki nem képezette. A talentumos leányok most is koncerteznek előkelő berlini körökben s ott bizonyos művészi hírnévre tettek szert.

Azután vissza akar jönni Aradra. Egy nagy célt tűzött ki maga elé *Schreyer Harry*, s ha, mint ő mondja, reményeiben nem fog csalatkozni, nemsokára el is éri célját. Törekvése ugyanis oda irányul, hogy itt Aradon egy külföldi nagy zongora és harmonium-gyár megbízásából fiókgyárat létesítsen, melyhez minden anyagot és munkaerőt magyar földön fog beszerezni. Annak idején *Hegedüs* miniszternél is járt e tervével, ki elvben hozzájárult ahhoz.

Schreyer Harry 5—6 napig marad Aradon.

Szelle József két Wertheim-kasszája.

(Mi van a páncél-szekrényekben?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 21.

Szelle Józsefnek, a csödbe került aradi fiskálisnak csőd-ügyében érdekes fordulat állott be tegnap. A csődtömeg gondnoka: *Kertész Miksa* dr. aradi ügyvéd egy hirtelen és váratlanul megejtett pótleltározás által előreláthatólag nagyobb összegű csödvagyonhoz juttatta a csődtömeg hitelezőit, akiknek követeléseit *Szelle Józsefnek* az alap-leltározás alkalmával összeirt vagyona nem elégítette volna ki.

A törvényszék csődkimondó határozatának jogerőre emelkedése után a tömeggondnok bíróilag összeíratta *Szelle József* ingóságait, a melyekből a hitelezők követeléseit fedezendő lettek volna. Csakhogy a bírói zár alá vett ingók tekintélyes részére *Fischer M.* aradi lakosnő (*Szelle József* felesége) igényt jelentett be, melynek megállapítása esetén a fennmaradó bíróilag lefoglalt ingóságok nem nyújtanak elég fedezetet a hitelezők követeléseire. Az alap-leltározás alkalmával *Szelle József* birtokában találtak két *Wertheim-szekrényt*, amelyet zár alá vettek. *Szelle Józsefné* erre is igényt jelentett be.

Kertész Miksa tömeggondnok most úgy akarta a tömeg hitelezőit kielégíteni, hogy az aradi kir. törvényszéknél pótleltározásra kért engedélyt, a mit a csődbíró meg is adott s annak foganatosítására kiküldte *Török Dénes* bírósági végrehajtót.

Érdekes az a leleményesség, melylyel a tömeggondnok a két kasszának tartalmát a tömegvagyonnak megszerezte. Tudvalevő, hogy a csödbe került ügyvéd címére érkező minden levél, bírósági ügydarab és távirat csak a csődtömeg gondnok utján juthat *Szelle* kezébe. *Kertész* dr. veszi a postai küldeményeket s azokat csak átvizsgálás után adja át a címzettnek. Így történt, hogy *Szelle* címére tegnapelőtt távirat érkezett, mely csütörtökre *Paulisra* hívta ki *Szelléket*. A távirat *Kertész* dr. kezén ment át, s ezt a napot hssználta fel a csődtömeggondnok a pótleltározás megejtésére.

Tegnap délután megjelent *Kertész* dr. és a bírói kiküldött *Szelle* lakásán és zár alá vették

a két hatalmas kassza tartalmát is, melyet állítólag nagymennyiségű értékpapírok, váltók és pénzneműek képeznek. A két *Wertheim-szekrényt* bírói pecséttel látták el s azonnal elszállították *Szelle* lakásáról. Hogy a lepecsételt két pénzes-szekrényben mennyi érték van, azt addig, míg a csődbíró felnyitásukról nem intézkedik, — nem lehet tudni. Több mint valószínű, hogy nem csekély értéket hord méhében a két dupla ajtós vas szekrény, melynek tartalmára, ha azt mindjárt névre szóló takarékpénztári könyvek képezik is, a törvény *Fischer M.* igényét meg nem állapítja.

A pénzes-szekrények most a tömeggondnok őrizete alatt állanak, kinek a törvény a leltárba vett ingók felett rendelkezési, biztosítási és kezelési jogot ad. A két kassza kulcsai *Szelle Józsefné*nél vannak, a ki vonakodik azokat kiadni, állítván, hogy a szekrények is és tartalmuk is az ő tulajdonát képezik.

A bíróság természetesen nem sokat törődik *Szelle Józsefné* állításaival s ha a kulcsok kiadását ismételtén megtagadná, úgy karhatalommal fogják a szekrényeket felnyitni.

TANÜGY.

(—) Az aradi zenede évrő vizsgái. Az aradi zenekedvelők egyesülete által fenntartott zenede évrő vizsgái folyó évi június hó 24, 25 és 26. fognak lefolyni. A vizsgálatok mind a három napon délután fél 5-től fél 7 óráig tartatnak meg a *Krispin-féle* teremben. A három napon az intézet 162 növendéke fogja zenei tudományát bemutatni.

Egy budapesti napilap válsága.

(A Magyar Hírlap a Figaro sorsán.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 21.

Mintha az ujságok válságaiban epidémia volna, vagy valami ügyes vigjátéki rendező intézné a krízist, oly annyira hasonló a *Magyar Hírlap* sorsa a párisi *Figaró*hoz. Palotaforradalom ott Párisban, és itt Budapesten. Csak-hogy a *Figaro* válsága már régebb keletű, míg a budapesti *Magyar Hírlapban* beállott válság váratlanul csapott le. Jól tudtuk ugyan, hogy a *Magyar Hírlap* erősen küzdök már régóta az anyagi nehézségekkel, de most nem anyagi, hanem szellemi válságról van szó. Ez megelőzte a kitérésben amaszt.

Az esetről, mely már csak azért is érdekes, mert éppen néhány nappal előbb történt a párisi *Figaróval* csaknem ugyanilyen dolog *Budapesti* tudósítónk a késő éjjeli órákban a következőket jelenti:

A *Magyar Hírlap* kiadórészvénytársaság igazgatósága ma délelőtti ülésen elhatározta, hogy felszólítja *Fenyő Sándort*, a *Magyar Hírlap* szerkesztőjét, hogy mondjon le a szerkesztői állásról és bocsássa ezt az igazgatóság rendelkezésére. Az igazgatóság megbízásából *Hertzka Tivadar* dr., a részvénytársaság vezérigazgatója megjelent a *Magyar Hírlap* és a részvénytársaság tulajdonát képező *Friss Ujság* szerkesztőségében és ott kihirdette az igazgatóság határozatát, felszólítva egyúttal *Fenyő Sándort*, hogy állását hagyja el.

Ugy a *Magyar Hírlap*, mint a *Friss Ujság* munkatársai kijelentették azonban, hogy szolidaritást vállalnak *Fenyő Sándorral*. *Kálnoki Izidor*, a *Magyar Hírlap* segédszerkesztője a szolidáris munkatársak nevében kijelentette, hogy a *Fenyő Sándort* ért sérelmet ők is átérzik és követni fogják szerkesztőjüket, ha kilép a lap kötelékéből. A szolidáris munkatársak a következők: *Ignotus (Veigelsberg Hugó)*, *Kálnoki Izidor*, *Heltai Jenő*, *Molnár Márton*, *Habár Mihály*, a *Friss Ujság* szerkesztője,

Scheffer László, Bálint Dezső, Pásztor Mihály, Jób Dániel, Mihajlovics László, Osváth Ernő, Bródy Ernő s még többen.

Fenyő Sándor kijelentette, hogy az igazgatóság felszólításának nem hajlandó eleget tenni. Fenyő különben ma egy nyilatkozatot írt, mely a holnapi lapban lett volna közlendő de az igazgatóság határozata folytán ez a cikk nem lát napvilágot.

A munkatársak, kik kettő kivételével szolidárisak, elhatározták, hogy az esetben, ha mégis ki kell lépniük, Fenyő Sándor szerkesztése alatt egy új lapot indítanak.

Budapesti tudósítónk magánértesülése szerint azonban nemcsak e két, hanem több tagja a szerkesztőségnek megmaradt a lapnál. Közülük Szomaházy István is. Budapesti újságírói körökben is az a hír járja, hogy a szolidáris munkatársak közül többen megmaradnak a lapnál. A lap vezetését Márkus Miksa veszi át, s a lap megjelenése semmiféle fennakadást nem fog szenvedni.

A válság tulajdonképeni oka a Fenyő Sándor és Márkus Miksa közötti régi ellenséges viszonyban keresendő, s Márkus Miksa az igazgatóság mai ülésén győzelmet aratott.

HIREK.

Bikaviadal a pusztában.

— Gulyás a bika szarvain. —

Arad, június 21.

Az alföldi nyírfás, árvalányhajas sivóhomokon megint pusztai dráma történt. Nem betyár vívott pandurral, nem is szerelmes bojtarlegény állt bosszút hűtelen kedvesén, hanem a cserény első legénye küzdött meg életre-halálra a gulya első hatalmasságával, a vezérbikával.

Ugy mondják el a dolgot kecskeméti tudósítások, hogy a ballószögi Helvécia-telepen volt egy füstösnyaku bős bika, melylyel a világon senki sem birt. A telep igazgatója, mikor sárga kocsiján végigjárt a harmadfélezerholdnyi kökörös sárga homokon, maga is kénytelen volt golyós-puskát tartani a térde közt, mert a szilaj bika őt sem respektálta.

Végre egy kékgatyás legényt szerződtek a bika mellé néhai Zubornyák Mihály bugacmonostori cserénye mellől, a híres Sáfár Lacit, akinél különb pásztor nem akadt messze földön. Sáfár beszegődött toreádornak s mindjárt megmutatta, hogy benne a bika emberére talál. Rásikkantott mély, dörgőn hangján, elébe dobantott hatalmasan s a szilaj bika fejét hányva ugyan, de rohanás nélkül állt előtte.

A minap történt, hogy a legény elébe kiáltott a bikának, mire az őt is üzöbe fogta. Bőszülten orditozott, bömbölt, hirdette egetverő szavával, hogy inarogytáig most már meg nem áll. Csakhogy Sáfár Laci nem adja ám olcsón a bőrét. Fut, siklik, hajladozik, szökken a bika elől s olykor módját ejti, hogy a drótos ostorral csillagot hasítson a vékonyából, szügyéből. A bika föl se vette a csipkelődést, hajtotta tovább a legényt, teljes másfélórán keresztül.

Az üzésről hirt vett a tulajdonos, Weber is és lóhátra pattanva, puskával iramodott a bika után, de már későre érkezett. A bika elkapta a legényt, meggázolta, belsejét kifordította, felhányta a levegőbe s végül a szarvára kapta. A szarva a legény szemén ment be s hátul kijött a koponyacsonton.

Igy hordozta meg a bika legyőzött ellenfelét a buckák között s mindaddig bömbölt, toporzékolt, míg csak az igazgató puszkagolyója le nem terítette.

Sáfár Lacit levették a szarváról. A legény még élt s élt még tíz napot és tíz éjszakát. A tizenegyedik nap reggelén aztán meghalt. Az orvosok sohasem gondolták lehetségesnek, hogy ember olyan rettentő sebeket perccel is túlélhet. Igaz, csak hogy a bukac-monostori cserények mellett nem emberek, hanem acéltestű sárkányok teremnek.

Gyilkosság egy hajón.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 21.

Véres gyilkosság történt tegnapelőtt éjjel Moldova közelében egy hajón, a mely pár nap óta rakodás végett volt ott kikötve. Egy szerb hajózási társaságnak uszályhajóját gabonával akarták megrakni Moldova alatt s e célból még e hét elején kikötöttek.

A hajón Obersán Milán kormányos, Csolics Ignác, Zsivanovics György és Brazsován Nikole matrózok foglalatostkodtak, a kik közül a kormányos és a két előbb említett matróz tegnapelőtt este Moldovára mentek mulatni. Brazsovánnak kellett volna a hajón maradni, de a mikor a három előbb említett ember elment, ő is eltávozott, fölügyelet nélkül hagyva a hajót.

Éjfélt után tért vissza a kormányos és a két matróz a hajóra, de mind a hárman részegen. Nemsokára megérkezett Brazsován is, a kit a részeg kormányos azért, mert a hajót elhagyta, néhányszor arculütött. Brazsován nem mert szólni, mert félt a többiektől is.

Ezután lefeküdtek valamennyien s csakhamar el is aludtak, csupán Brazsován maradt ébren, a ki már akkor bosszút forralt s csak alkalomra várt, hogy bosszuját kielégíthesse. A mint észrevette, hogy a kormányos és társai mélyen alszanak, borotvát vett elő s azzal először a kormányosnak, azután pedig két társának nyakát elmetsette. Mikor ezekkel végzett, feltörte a kormányos pénzeszekrényét s ebből 800 forintot magához vett, összecsomagolta a ruházatát és eltávozott.

Másnap reggel a rakodáshoz érkezett munkások halva találták a kormányost és a két matrózt. Az esetet rögtön jelentették a csendőrségnek, mely megindította a nyomozást s a tettest sikerült is tegnap elfogni a romániai határon, a mikor éppen át akart szökni Romániába.

Az esetről azonnal értesítették a kir. ügyészséget s ennek az intézkedését várják. A gyilkos szerb alattvaló és szerb hajón követte el a gyilkosságot.

— A király lovas szobra. Raszka János bécsi szobrászt ma meglátogatta Lichtenstein Rudolf főudvarmester s megtekintette a fiatal szobrász által legujabban készített szobrot, a mely ő felségét lovon ülve ábrázolja. A szobor kitűnően sikerült.

— A portugál királyi pár utazása. Három hadihajón óriási kísérettel indult ma a portugál királyi pár Madeira és az Azori szigetcsoport meglátogatására. Az utazásnak különös érdekessége az, hogy ötszáz év óta nem volt portugál uralkodó, a ki a szigeteket meglátogatta volna. A királyi pár júliusban érkezik vissza Liszabonba.

— Erzsébet királyné szobrának leleplezése. Az áldott emlékezetű királyasszonynak szobrot állít Salzburg városának közönsége, a mely kegyelettel emlékszik vissza azokra a napokra, a melyeket a megboldogult a városban töltött. A szobrot Helner hirneves bécsi szobrásznál rendelték meg, a ki már elkészült a művel. Mint bécsi tudósítónk telefonon jelenti, egy Salzburgból kapott távirati értesítés nyomán, a szobor leleplezési ünnepségén, a mely július 15-én lesz, meg fog jelenni ő felsége. A ki-

rályt utjában a királyi ház tagja közül tizenheten kísérik. Salzburgban minden előkészületet megtesznek ő felsége fogadására, a ki három napig marad Salzburgban.

— Történelmi ünnepély. A Pozsonytól félórányira levő Eszeklesz községben f. hó 29-én érdekes ünnepély lesz. Eszterházy Miklós gróf rendezi azt annak emlékére, hogy 1770. június 29-én az eszekleszi várkastélyt Mária Terézia királynő meglátogatta. Az ünnepélyen számos arisztokrata család fog résztvenni s tervbe van véve egy diszfelvonulás is Mária Terézia idejéből jelmezekben. Az ünnepély rendezésében több magyar és osztrák szobrász és festő segítkezik a grófnak.

— Az aradi légszeszgyár. Hetekkel ezelőtt megirtuk, hogy az aradi légszeszgyár részvénytársasággá alakul át. Holnap délelőtt 10 órakor lesz az új részvénytársaság alakuló közgyűlése melyben, mint értesülünk, az igazgatóság tagjaivá fogják választani Aradról Eles Armint, Corneil C. vezetőigazgatót és Vajda István drt.

— Összeesküvés a magyar állam ellen. Bárt-fáról szenzációs hirt közöl a táviró. A sárosmegyei Goro községben ugyanis több görög-katholikus lelkészt letartóztattak pánszláv izgatás és a magyar állam eszme ellen való összeesküvés miatt. A papok ugyanis a ruthén és tót parasztokat egyre izgatták, hogy lázadjanak föl s ne tűrjék a magyarok zsarnoki uralmát. Az izgatókat Amerikából látták el pénzzel s esküvel kötelezték őket a pánszláv eszmék terjesztésére. A csendőrség a papoknál számos kompromittáló iratot talált, a többek között egy nyomtatványt, melyben bátorítják őket, hogy csak tartsanak ki, mert az orosz cár megígérte, hogy segíteni fogja őket s rövidesen felszabadítja a magyar járom alól. A csendőrség a házkutatásokat még a késő éjjeli órákban folytatja s számos letartóztatás várható. Az eset Sárosmegyében érthető izgalmat okoz.

— Nátafalussy főigazgató balesete. Nátafalussy Kornélt, a nagyváradi tankerület főigazgatóját, a ki hétfő óta Temesvárott időzik, hogy az érettségi vizsgálatokon elnököljön, baleset érte. A főigazgató ugyanis oly szerencsétlenül csuszott meg tegnap délután az utcán, hogy a jobb lábát kifecamította és kocsin kellett a püspöki palotába szállítani, a hol a főigazgató megszállott. A baj nem komolyabb s dacára a láb-fájdalmaknak, Nátafalussy főigazgató a temesvári főgimnáziumban ma kezdődött érettségi vizsgálaton már elnökölt, a hová különben kocsin kellett mennie.

— A rosszul sikerült fészekrablás. Régi rossz szokásuk az iskolás fiuknak, hogy valahányszor meglátnak egy-egy madárfészket, jobb ügyhöz méltó buzgalommal nekironnanak s valóságos ostrom alá veszik a madár védtelen otthonát. Aztán, ha ilyenkor sikerül egy-egy fészket megrabolni s megfosztani, kedves díszétől, a csipegő kicsinyektől vagy a tojásoktól, örömmámorban usznak. Ma azonban egy Jávorka Jenő nevű 12 éves iskolás fiu pörül járt egy ilyen csinytevésben. Fölmászott a Szent-Péter-téren levő park egyik tájára, a melyen egy madárfészket vett észre. Egy ág azonban letörött és a fiu oly szerencsétlenül esett a földre, hogy balkarja eltört. Dr. Ötvös Dániel részesítette az első orvosi segélyben.

— Elfogott pénzhamisító banda. Gödöllőről távirják, hogy Vác-Szt.-Lászlón a csendőrség egy nagy pénzhamisító banda nyomára jött. A banda fejei Tulipán József és Nagy Lajos. A megtartott házkutatásnál 21 darab egykoronás érmet találtak, a melyek elég sikerültek voltak, csak a körirat volt hiányos. A banda tagjait a csendőrség Budapestre szállította.

— Heine szobra. Heinenak a párisi Montmarte-temetőben lévő sírját nemsokára szobor

fogja ékesíteni. Ugyanis, mint Párisból írják, a Heine szoborbizottság megvette a korfui Achilleon mostani tulajdonosától (egy olasz főúr) azt a Heine-szobrot, melyet Erzsébet királyné annak idején Hasselrück dán szobrász által készítettet és a melyet az Achilleon parkjában helyeztetett el. Így tehát a fenkölt lelkű Erzsébet királyné szobra fogja ékesíteni annak a költőnek sírját, a kinek a dalai egyetlen vigaszát képezték a lelkében megtört királyasszonynak.

— **Megharapott iskolásfiú.** Ma délelőtt az Aranykéz-utca 2 szám alatti háznál egy kóborló kutya megharapott egy *Karaffa Gyula* nevű 7 éves tanulót. A rendőrség a kutya elfogatása iránt intézkedett, hogy megállapítsák, nem volt-e veszély.

— **Halálozás.** *Fehér Palika, Fehér Ferenc* és neje *Balázs Mária* 12 éves fia ma elhunyt.

— **Merénylet egy uri lány ellen.** *Debrecenből* fölháborító híre érkezik egy merényletnek, amit bestiális gonosztevők egy előkelő uri kisasszony ellen követtek el. A tizenhat éves, szép leány a délutáni órákban egy fiatal joghallgatóval sétált a nagyerdőnek azon a helyén, amelyet legélénkebben látogatnak. Amint csendes beszélgetésbe merülve egy bokor mellett haladtak el, a galyak közül hirtelen négy legény ugrott ki, s megtámadta a gyanútlan leányt, akinek kísérője a túlerővel szemben csak arra gondolhatott, hogy segítségért fússon. A bestiák pedig ezalatt áldozatul ejtették leányt, a ki hiába védekezett a gazemberek ellen. A segítség már későn érkezett, addigra az alávaló merénylők is kerekét oldottak. A rendőrök buzgó nyomozás után estére keíve kézre kerítették a szörnyetegeket négy kömüves legény személyében.

— **Sikkasztó állami hivatalnok.** *Brassóból* távirják, hogy *Radó Antal* államvasuti hivatalnokot ott ma letartóztatták 12.000 forint elszikkasztása miatt. A sikkasztást *Radó* az egyes könyvtételek meghamisításával követte el. A sikkasztás által nejét és két gyermekét a legnagyobb nyomorba döntötte. A szerencsétlen család iránt a részvét általános.

— **Halál az utcán.** *Bauer Anna*, 70 éves budapesti szülész nő ma reggel jött vidékről a fővárosba. A király-utcában összeesett s pár perc múlva meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Carnegie és Schwab.** Az első a világ leggazdagabb embere és a jelenkor legnagyobb filantropja, míg a másik jelenleg a legjobban fizetett állású ember a világon. Mind a kettő egyuttal nagy jellem is. Mint ezt egy cincinai lap következő híre bizonyítja: Carnegie annak idején Schwabot 5 millió korona évi fizetéssel szerződtette. Midőn azonban meghallotta, hogy más szindikátus többet ígér Schwabnak, ez utóbbit 5 évi szerződéssel biztosította a maga részére. Nemsokára ezután Carnegie visszavonult vállalatától, melyet a Morgan-féle szindikátus vett meg tőle. Ekkor Morgan azt mondta Schwabnak, hogy az az öt évi szerződés bizonyos akadályokat gördít a Carnegieval való végleges megegyezésre, mire Schwab a szerződést szó nélkül szétépte. A dolog Carnegie füléhez jutott, a ki így szólt Morganhoz:

— Furcsa dolog volna, ha ebben a nagy ügyletben Schwab ur volna az egyedüli vesztes. Menynyt vett már föl Schwab ur öt évi fizetéséből?

— Negyedmillió koronát, — válaszolá Morgan.

— Nos hát itt van egy cheque Schwab ur részére a még hátralévő 24,750.000 koronára, viszonzá Carnegie.

Megjegyzendő, hogy a Morgan féle szindikátus azután Schwab urat újra szerződtette 5 millió korona évi fizetéssel.

— **Sertéskereskedők a miniszternél.** A magyar sertésenyészők, hizlalók és kereskedők

június hó 19-én testületileg kerestek orvoslást Darányi földművelésügyi miniszternél, aki előtt élénk színekkel festették le sertéskevítelünk akadályait. Elmondották, hogy a szerb sertések behozatala óriási súlylyal nehezedik a magyar sertésenyésztésre, s hogy baj az is, hogy a német piacokat elzárták a magyar sertések elől. Kérik ezeknek a bajoknak a megszüntetését. A miniszter a panaszokra megnyugtató választ adott. A küldöttségben az aradi sertés tenyésztőket és hizlalókat *Meisetrovics János* képviselte.

— **Hajsza egy uszó halott után.** *Komjáthi Ernő* budapesti rendőr tegnapelőtt este észrevette, hogy a Duna hullámai sebesen visznek egy holttestet az összekötő vasuti hid alatt. Hirtelen csolnakba vetette magát és *Vencel Antal* halászszal az uszó tetem után evezett. Nagy szél járt akkor este és bár minden erejüket megfeszítették, nem tudták utolérni az uszó tetemet, a melyet a szélről fölkorbácsolt hullámok sebes iramban vittek Csepel felé. A község határában a két csolnakos végre elérte és partra huzta a holttestet. *Komjáthi* rendőr elküldött a csepeli bíróhoz, hogy vegye át a holttestet és tegye meg a további intézkedéseket. A község érdemes bírója azonban nem jött el, hanem üzenetet küldött, azt mondván, hogy nem ér rá, mert a korcsmában van elfoglalva. A rendőr jó ideig mégis várt a bíróra, de utóbb megtudta, hogy a bíró hajnal előtt nem igen kerül elé a „korcsmal hivatalos elfoglaltságból”. A tetemet, mely egy előkelően öltözött hölgynek a hullája, tanuk jelenlétében a parton hagyta, értéktárgyait és személyleírását azonban behozta a főkapitányságra. A hölgy gesztenyebarna hajja, közepmagas termetű, barna ruha, vörös bőrkeztyű és fekete fűzős cipő volt rajta. Jómódu lehetett, mert igen szép remontoir arany órát, kétsoros arany láncot, egy karkötőt, benne az ő és valószínűleg férjének arcképét, valamint kilenc értékes zsuzsut találták nála. Mindezeket a tárgyakat a főkapitányságon a II. emeleten, az 55. számú szobában meg lehet tekinteni.

— **Szerzetes és apáca.** Nantensben a Sacre-Cour templomban *Fouchard* abbé éppen misézett, midőn egy sürűn lefátyolozott nő háta mögé lépett s egy revolver golyóval leterítette. A tettes *Amasse Mária* egykori apáca s tettét boszúból követte el, mivel állítása szerint a kolostorból való távozásának *Fouchard* az oka.

— **Koritovszky a törvényszéken.** Lovag *Koritovszky* még tegnap délben átkísérték a törvényszék vizsgáló-birájához. A rendőrségen igen rosszul érezte magát, szeméit vörö-re sirta a magános cellában. A törvényszéken már jobban érezte magát és nagyon jól esett neki, a mikor megtudta, hogy csak azért tartóztatták le, mert az idézésre rögtön nem jelent meg. Maga a vád, a melylyel *Marsovszky* főmérnök és *Halász Zoltán* birtokos illetik, nem adott elég alapot a letartóztatás elrendelésére. De *Koritovszky* nem jelent meg idejében és az új bünvádi perrendtartás ebben az esetben megengedi a letartóztatást. Ugy hírlik különben, hogy holnap már szabadlábra helyezik.

— **Utazási és fürdőidény.** Böröndök, kézi táskák, uti kosarak, nap- és esőernyők, nyakkendők, férfi- és női harisnyák, vászon-trikó- és turistaindó, gallérok, sapkák, legyezők, szappan- és illatszerek, társas sport-játékok stb. nagy választékban és igazán jutányosan kaphatók *Porter Vilmos* mindkét áruházában.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari lényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl mind n időben saját műtermében és házon kívül.

— **A nagyérdemű közönséget** tisztelettel értesítjük, hogy *Nüdler Lajos* női divat üzletében a szokásos leltározás kezdetét vevén, a leltározás egész tartama alatt, mint minden év ezen szakában, a tulterhelt raktár cikkei lehetőségig mérsékelt áron árusítatnak. Különösen felhívjuk a közön-

ség figyelmét szőnyeg, függöny és agyterítő, valamint női és férfi divat nagy raktára.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A gyoroki gyilkosok.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 21.

A múlt év októberében, a gyoroki szüret idején, a gyoroki tüzoltók délután diszgyakorlatot végeztek, este pedig táncmulatság volt a korcsmában. A korcsma előtt állott néhány magyar legény: *Kovács István, Báder Flórián, Bulla Antal* és *Asztalos István*.

Este 7 óra tájban Szabadhely felől egy kocsis oláh érkezett, kik be akartak menni a korcsmába. Ekkor elébök állt *Báder Flórián* s tréfálkozva azt mondta nekik:

— Ide ma csak magyarnak szabad be-benni!

Az oláhok vissza is fordultak, mire nemsokára a már berugott legényekhez érkezett *Kömüves Ferenc* is. Ezt a legények avval fogadták, hogy volt itt egy csomó oláh, kik meg akarták őket verni. *Kömüves Ferenc* dühösen kérdezte:

— Hol vannak azok az oláhok?

Mutatták neki az irányt. *Kömüves* erre felszólította pajtásait!

— Menjünk oláht fogni!

A legények meg is indultak a vasut felé. A vasuton tul a *Nádasdy-féle Ripária* szőlőtelepen találtak egy öreg embert, *Makovai Manuilla* szőlőcsösz.

Kömüves Ferenc, a tüzoltók harcias vezetője, odament hozzá és tüzoltóbaltájával szólnélkül fejbe vágta. A többiek karókkal és botokkal kezdték verni, mikor az öreg a balta-csapás miatt élettelenül terült el a földön. *Bulla Antal* a végén aztán odament és az öreg fejét néhányszor a földhöz csapkodta. *Báder Flórián* az ütlegetésben aktív részt nem vett, csak szemlélője volt a jelenetnek.

Halált okozó súlyos testisértés miatt kerültek most az esküdtszék elé. Az aradi törvényszék három nap alatt ma már harmadszor ült össze, mert kétszer nem lehetett megtartani a tárgyalást. *Asztalos Istvánnak* ugyanis, a ki *Kalácsán*, gróf *Harnencourt* pusztáján béres, nem volt pénze, hogy bejöjjön. Ma éjjelkor indult el abban a reményben, hogy reggeli 9 órára beér, de csak délben 1 órakor érkezett meg.

A tárgyaláson *Fábián Lajos* dr. ítélőtáblai bíró elnökölt, *Nagy József* és *Radány Dezső* dr. szavazó bírák voltak. A jegyzői funkciókat *Seress Barna* törv. aljegyző végezte. A vádat *Meszlényi Antal* dr. ügyész, a védelmet pedig *Fischer Jenő* dr., *Krályi Lajos* dr., *Parec Béla* dr., *Sugár Jenő* dr., és *Somló Armin* dr. képviselték.

A tárgyalás elején az esküdteket sorsolták ki. A védők éltek a visszavetés jogával. Rendes esküdtek lettek: *Holtzer József, Bozsik György, Kohn Izidor, Fischer Samu, Cigelbrier Győző, Bogdán Virgil* dr., *Deutsch Izidor, Szoberényi Gyula, Braun N. Antal, Barta Salamon, Aufricht Miksa, Friedrich György*, pótesküdték: *Dániel Endre, Balla Fülöp*.

A vádlottak avval védekeztek, hogy mindnyájan be voltak rugva. A felelősséget mind-egyik a másikra akarta áthárítani. A tanuvalomások lényegtelenek voltak, csak *Prekupás Miklós* volt az esetnek szemtanuja.

A bírói kogníció tárgyát főleg az képezte, hogy a halált, mely agyarázkódással következében állott be, a fejsze-csapás okozta-e vagy az, hogy a fejét a földhöz ütögették.

Kihallgatták még *Aussterweil* László dr. törvényszéki orvost és *Klein Béla* dr. gyoroki községi orvost, mint szakértőket. Klein dr. a fejszecsapás következményeinek mondja az agyarázkódást.

Meszlényi ügyész ezek után a vádat módosította, utána pedig megszövegezte a kérdéseket, melyeket az esküdtekhez intézni fognak. Az ügyész által előterjesztett kérdések szövege így hangzik:

„Bűnös-e (az egyes vádlottak neve külön kérdésben) abban, hogy 1900. október 7-én Gyorokon szándékosan, de ölési szándék nélkül részt vett Makovei Manuillának tüzoltóbaltával, karóval, bottal és fejnek a földhöz csapásával történt azon bántalmazásában, melyből súlyos testisértés és ennek következtében sértett halála következett be s amely sértésről nem állapítható meg, hogy azt ki, vagy kik követték el?

Ezután a védők beszéltek még a kérdések szövegezésének pótlása iránt, mire az elnök a tárgyalást az idő előrehaladottságára való tekintettel este 8 órakor, holnap 9 órára napolta el.

Ítélet holnap délelőtt 10 és 11 óra között várható.

TÖRVENYKEZÉS.

A braganzai herceg váltói.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 21.

Öt év előtt egy elegáns föllépésű fiatalember költözött a fővárosba, *Varga Antal* volt főhadnagy. Az uri módoru volt katonatiszt a jobb körökben fordult meg s értette a módját, mint kell a vagyonos embert játszania. A neve csakhamar ismertté lett Vargának, nagyobb pénzüzletekkel kezdett foglalkozni s a mint ismeretes, hozzá fordult *Ferenc József* braganzai herceg, a fiatal debreceni huszártiszt is.

Vargának ez az üzlete azonban rosszul ütött ki. A fiatal herceg ugyanis följelentette *váltóhamisítás* miatt és el is ítélték 3 évi fegyházra. Ekkor sült ki, hogy a jeles férfit valójában egy nagyobb stíliú szélhámos, a ki a mások pénzét forgatta, maga pedig egyremásra hamisította a váltókat. Még két hamis váltója került elő a braganzai hercegnek, egy 16.000 és egy 9400 koronáról szóló, a melyek miatt Vargát újra bünvádi eljárás alá fogták s vele együtt a vádlottak padjára került *Varga Béláné* szül. *Bereck Irma* is.

Vargáné a rokonát, *Varga Antalt* vagyonos urnókkal ismertette meg s ezek adták a pénzt a váltóüzletekhez. *Varga* pedig kiadta azt nagy kamatokra s ha valahol veszteség érte, úgy tussolta el a dolgot, hogy az illetőknek hamis váltókat adott. A legtöbb pénzt özv. *Toldy Béláné*, egy elhalt pécsi ügyvédnek az özvegye bocsátotta Vargának a rendelkezésére, aki aztán a leszámolásakor 37.200 koronát vesztett, de kapott egy 15.000 koronás hamis váltót, rajta a *Bethlen János* gróf és *Bethlen Mária* gróf aláírásával.

Toldynén kívül *Márcy Gizella* és *Füzy Dezsőné* tettek még feljelentést *Varga Antal* ellen. Mind a ketten a braganzai herceg 1—1 hamis váltóját kapták, *Márcy Gizella* 9400, *Füzyné* 16.000 koronáról szólót. Így történt aztán, hogy Vargát *okirathamisítás* és *csalás*, *Varga Béláné* pedig ezekben való bűnrészségért helyezték vád alá s ellenük a főtárgyalást mára kitűzték. A tárgyaláson dr. *Szabó Géza* bíró elnököl, a vádat dr. *Balás Elemér* kir. alügyész képviseli, a védő pedig dr. *Weisz Odön*.

A bizonyítás megkezdése előtt konstatálja az elnök, hogy a meghívott tanúk közül braganzai *Ferenc József* kir. herceg, ki az első tárgyaláson személyesen is megjelent és gróf *Bethlen Mária* nem jelentek meg. — A kir. ügyész a tárgyalást ennek dacára megtartani, de a védő azt elhalasztani kéri. A törvényszék a megtartást határozza el, mire kihallgatják előbb a fővádlottat.

Varga Antal, a kin rabruha van, elmondja a történetek előzményeként, hogy üzleteihez előbb *Varga Béláné* adott 15—20.000 forintot. Utóbb összekötöttesbe került *Toldy Béláné*val, a ki Pécsről azért jött a fővárosba lakni, mert előadása szerint üldözték a rokonai.

A tárgyalás eltartott a késő esti órákig.

A törvényszék *Varga Antalt* két évi fegyházra ítélte, *Varga Bélánét* pedig fölmentette. Az elítélt *Varga Antal* fellebbezett.

§ *Takács Zoltán* bandája. A tárgyalás mai hetedik napján *Lenk* elnök a tanukat hallgatja ki. *Sajó Sándor* rendőrkapitány után, akit tegnap hallgattak ki, ma *Jeszenszky* Gellért detektív-felügyelő jött sorra. *Mandl József* följelentése folytán a vidékre kiterjesztett nyomozást *Jeszenszky* vezette: detektívjeivel lent járt Mezőtúron és Sárospatakon, ahol lefoglalta a bankógyártáshoz használt gépeket és letartóztatta *Takács* ottani bűntársait.

Dr. *Bródy Ernő* (Visontay helyettese): Minő gépek voltak azok?

— Többfajta.

— Nyomáshoz vagy csak fotografálásra valók?

— Én sohasem láttam olyan gépeket.

— Csak azért kértem, hogy fölismerheték-e azok az egyszerű emberek?

— Azt én nem tudhatom.

Jeszenszky elmondta ezután az eljárása részleteit. Mezőtúron gépet, fényképező-készüléket, gelatint és más hasonló szereket talált. Sárospatakon a sokszorosító-gépet szétszedett állapotban találta.

A bíróság ezután *Bezdek Károly* detektív tapasztalatait hallgatta meg.

NAPIREND.

Június 22. Szombat. Róm. kath. naptár: Paulin püspök. — Protestáns naptár: Paulin püspök. — Izraelita naptár: Sabbat, Korach. — Görög-keleti naptár (június 9.): Ciril. — A nap két 3 óra 47 perckor, nyugszik 7 óra 43 perckor. — A hold két 10 óra 30 perckor, nyugszik 10 óra 55 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.9 milliméter, délután 2 órakor 757.9 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 9° + 13.9, délután 2 órakor 9° + 22.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 3, délután 2 órakor DK. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Helyenként csapadék, enyhe.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölossej-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Erekiye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Június 22. Csanádvarmegye gazdaközönségének táncmulatsága Mezőhegyesen (Kaszinó.)

Június 23. Az Aradi Nemzeti Szövetség közgyűlése. — Az aradi vas- és fémmunkások szakegyletének júniálisa (Csálai erdő.) — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének műkedvelői előadással egybekötött táncvígalmá (Arená-épület.) — A kisjenői izraelita népiskola növendékeinek júniálisa (Háda erdő.) — Az aradvidéki iparegyesület alakuló közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.)

Június 24. Országos polgármester-kongresszus Aradon. — Az aradi polgári fiúiskola zárlószentelése és táncvígalmá (Városliget.)

Június 27. Hegyközségi gyűlés Paulison délelőtt 8 órakor.

Június 28. Hegyközségi gyűlés Kuviban délután 5 órakor.

Június 29. Az öreg munkaképtelen elaggott iparosokat segélyező Rudolf-asztaltársaság júniálisa (Csálai erdő.)

Június 30. Az aradi közműves segédmunkások önképző szakegyletének júniálisa (Csálai erdő.)

Július 1. Az aradi királyi főgymnasium VIII. osztályát végzett ifjúságának táncvígalmá (Városliget.)

Július 7. Az aradi könyvnyomdászok szakegyletének júniálisa (Csálai erdő.)

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 21.

A legrosszabb időjárás kellemetlenkedik az érési időszakban. A táviró mindenfelől rossz híreket hoz. Hideg, eső, köd van szép napos idő helyett, nem csoda tehát, ha a gazda kétségbe esik, hogy honnan fedezi rengeteg haszonbérét, adóját, meg élelmezését. A budapesti tőzsde ijesztő pillanatokat él át, oda tolul a sok rossz hír.

Két hét múlva aratni kellene és a buza nagy része fekszik, s silány tartalmu kalásza szomorú képet adnak.

A hetivásárra 500 métermázsza buza és 300

métermázsza tengerit hoztak, melyet élénken vásároltak napi fogyasztóink.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.10—7.30.

Közép minőségű buza 7—7.10.

Tengeri 4.65—4.70.

Rozs névleges jegyzés 6.30—6.40.

Arpa névleges jegyzés 5.70—5.80.

Zab névleges jegyzés 6.40—6.50.

Az irányzat kellemesebb.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. június 21-én tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás közepes, kereslet és kínálat nagy, vételkedv élénk.

Felhajtatott 165 drb szarvasmarha és borju, 270 drb ló, 390 drb sertés és 45 drb bárány.

Arverés alá került két darab katonai sejt ló.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 520—570 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 380—450 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásökör párja 440—530 koronáig. Fejőstehén kis borjas 120—230 koronáig. Szoposborju levágásra darabja 16—38 koronáig. — Rugottborju drbja 48—90 koronáig. Juh párja — koronáig. Bárány párja 12—16 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lövésár: Remondaló darabja — koronáig. Hintósó párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 440—600 koronáig. Parasztló párja 280—340 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja poronáig. — Kincstári mustra ló drbja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 76 fillérig. — Félhizott sertés klgrja 72 fillérig. Süldősertés párja 32—50 koronáig. Pecsényemalacz drbja 4.00—6.00 fillérig. Fiaskocza drbja 48—64 koronáig. Paraszthizlalású sertés klgrja — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 10—12— koronáig. Soványliba párja 4.40—5.20 fillérig. Fiatalliba párja 3.20—7.00 koronáig. Kappan párja — fillérig. — Idei csirke sütni való párja 2.00—2.60 fillérig. Idei csirke rántani való párja 80—1.40 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.80—4.00 fillérig. Pulyka párja — koronáig. Tojás 5 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2— fillérig. Vágott hal klgrja 1.60 fillérig. — Jegelt halak klgrja 1—1.20 fillérig. — Apróhalak klgrja — fillérig. — Kecsege kilogrammja — fillérig.

A hetipiac 11 órakor kezdett oszolni.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 21.

Déltőzsde. Buzakínálat kielégítő, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 32.000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonanemekben kevés forgalom. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	8.19—8.20
Buza októberre	6.94—6.95
Rozs októberre	6.41—6.42
Zab októberre	—
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.43—5.44
Repce augusztusra	13.10—13.20

Zárul 5 órakor:

Buza júniusra	8.13—8.14
Buza októberre	8.17—8.18
Rozs októberre	6.88—6.89
Zab októberre	6.37—6.38
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.43—5.45
Repce augusztusra	13.15—13.25

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	664.75
Magyar hitelrészvény	668.50
Leszámlolóbank részvény	427.—
Rima-Murányi vasmű részvény	476.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	656.—
Közuti vasút	582.—
Városi villamos vasút részvény	295.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 21.

Magyar aranyárjádék 40/0	118.20
Magyar koronárjádék 40/0	92.95
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.80
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereményországi kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.50
Osztrák papírjádék	98.—
Osztrák jádék ezüst	98.—
Osztrák jádék arany	117.60
Koronárjádék	95.50
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1670.—
Magyar hitelbank részvény	672.—
Osztrák hitelbank részvény	666.50
Osztrák-magyar államvasut	657.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05

CSARNOK.

Utvesztőben.

Irtá: Hevesiné-Sikor Margit.

(Folytatás.)

Másnap az öreg plébános benyitott az elhagyott lakásba. Vigasztaló, jóságos mosoly ült az arcán, mikor a beteg ágyához közelített.

— Hogy érzi magát? — kérdezte gyöngéden. Aztán feddő hangon szól oda: Oh, hogy tudott úgy megfélekedni az Isten irgalmasságáról, hogy ennyi kétségbeesett?

— Isten is megfélekedett rólam. Ő is elhagyott, mint az emberek! — sugta tompa, reszkető hangon, végtelen keserőséggel.

Az életben nincs több keresnivalóm. Nem hiszek senkinek, nem remélek semmit, nincs is többé senkim a világon.

— Szegény gyermek! Egy kis csalódás után ne nézze mindjárt feketének a világot. Hisz mindegyikünknek meg van a maga életvágta sebje, a szenvedés, csalódás közös sorunk idelenn. Nem az a földi célunk, hogy boldogok legyünk, de hogy kötelességeket teljesítsünk és érdemessé tegyük magunkat egy másik, jobb életre.

— Oh, én úgy kifáradtam már az élet küzdelmében, hogy még a „jobb“ életre sem vágyakozom már. . . . Olyan egyhangú, szomorú volt a sorsom. Hat éves koromban már egészen árva voltam. Akkor odavett irtalomból magához a mostoha nagyanyám, hogy ideg-betegségében ápoljam. Onzó, szivtelen, asszony volt, csak rabszolgát látott bennem. Éjjelenként soha sem tudott aludni és egész éjszakákon keresztül mulattatni kellett őt, a pislogó mécs mellett felolvasni pirkadó reggelig. Aztán felkelni, takarítani, főzni, felügyelni egy nagy nyomda forgalmára, vezetni a számadásokat, ellenőrizni a személyzetet. És e mellett sokat, sokat tünni, szenvedni, azért a kilátásért, hogy ha ő meghal és én előregszem, örökölni fogom a vagyont. . . .

Hangja elfuladt és elfáradtan ehallgatott. Ez volt az első panasz, melylyel sorsa ellen kifakadt, de mintha ezt is megbánta volna, hirtelen elhallgatott és remegő kis kezeit összekulcsolva a mellén, esdve nézett a plébános jóságos arcára.

— Bocsánat! — susogta — hogy kiárad a számon a sok keserűség, ami a szivemben van. Pedig nem szoktam panaszkodni.

— De csak mondjon el mindent, mintha az apjához beszélne, édes leányom. Én öreg vagyok, sokat tapasztaltam, láttam az életben, sokat megérték és megbocsátok.

Régen hallott ilyen bizalomkeltő, jóságos hangot, hirtelen ellágyult és kitért rá a szíve. Forró kis kezét oda tette az öreg pap fonyadt kezébe és ráemelve nagy, könyektől fátalos tekintetét, reszkető hangon folytatta:

— Nem volt kilátásom arra, hogy valaha jobb sorsom legyen, mert nagyamama konokul kijelentette, hogy nem enged soha férjhez menni, mert akkor nem tudnám őt olyan önfeláldozóan ápolni. Talán nem zudultam volna fel sorsom ellen, de . . . de akkor ismertem meg Oszkárt.

Elpirult és elhallgatott egy percre. Aztán szaggatott, gyors hangon hozzátette:

— Nagyobb megbízásokat hozott a nyomdának s azt mind nekem kellett átvennem. Gyöngéd, udvarias, szeretetteljes volt hozzám. Olyan meleg részvétellel közelített felém, mint az életben még senki. — Megnyitott rá az én magába zárult lelkem és megszerettem. . . .

Mély sóhajtással simitotta el a szőke kis fürtöt sápadt homlokáról és az öreg papról elfordítva lángoló tekintetét, kipirulva folytatta:

— Oh, nem tudja senki megmérni annak a szeretetnek a nagyságát, melyet egy szegény leány halmoz arra, akitől először hallott egy részvételleljes, szerető szót az életben! Annyi figyelemmel, szeretettel vett körül, hogy akaratom ellen is megszerettem. Mikor észrevette ezt, nagyanyám, iszonyu dühre lobbant és megtiltotta, hogy valaha még szót váltsunk egymással. Sokat sirtam, keseregtem, de belenyugodtam és uszkár visszautazott hazájába a legnagyobb keserőséggel. — De az én életem azon túl még türelmetlenebb lett; nagyamama folyton szememre lobbantotta szerelmemet, kigunyolt érte a cselédek előtt, epés megjegyzéseivel sértegetett. Néha egészen elcsüggedtem és kétségbeestem a sorsomon és szinte fogyott a lelki erőm, melylyel a sok méltatlankodást tünni tudtam. Egy év múlva ismét Brémába hozta Oszkárt a sorsa. Egy nagykereskedő cég megbízásait kellett teljesítenie. Megláttuk egymást és a régi, elnyomott láng feltartózatlanul kitört újra. Nem tudtam elfojtani, leküzdeni szerelmemet; egész szivemmel, lelkemmel, minden gondolatammal és vágyammal erőt vettem az rajtam, mint a hameli patkányfogó a gyermekeket, úgy eltudott ő csalni engem azzal az édes hanggal a félvilágon is keresztül, ahova akart. El voltam bűvölve, megbabonázva. De ha nagyamama csak egy jó szót adott volna, tán megszünt volna a varázs; ő azonban kiméletlen, hideg, visszataszító volt mindig.

S addig-addig sugdosta uszkár a fülemben, hogy menjünk messze, messze innen, esküdünk meg az ő hazájában és mint boldog házaspár, jöjjünk vissza kiengesztelni nagyamamát, hogy végre — sok lelkiharc után beleegyeztem, eljöttem vele ide az idegen országba, idegen emberek közé. Azt mondta, addig itt telepszünk meg a kis faluban, míg összekelhetünk, aztán elvisz ő engem az ő ősi fészékbe, ahol már várnak rám.

Mindenbe beleegyeztem, mindent nemesnek, okosnak, jónak találtam, amit ő mondott. Isten után ő volt az első, az egyetlen, akit szerettem.

Reszkető kis kezét végighuzta beesett arcán és nem is simitotta el onnan a dus, szőke hajat, mely aranyfátyolként félig eltakarta piruló arcát az öreg pap szemei előtt. Elnyomott, szakapozott hangon folytatta:

— Az esküvőt folyton halogatta, olyan sok ürügye volt rá. Mindig támadt valami kis akadály: az ő okmányai, az én illetőségi, születési, honossági bizonyítványom s a jó Isten tudja, mi minden. Hat hét múlva nyugtalan kezdett lenni és elutazott, hogy — mint mondta — mindent rendbe hozzon, az esküvéshez szükséges dolgokat.

Reszkető hangja zokogásba fulladt és sokáig csak a fali óra egyhangú ketyegése hallatszott.

— És aztán? — kérdezte a plébános résztvevő hangon.

— Nem láttam többé. Nem jött vissza többé. Elhagyott.

— De vajami hirt csak hallott felőle?!

A beteg a fejét rázta.

— Szegény gyermek. De legalább nyomort nem szenvedett?!

— De igen. Oh, nem lehet az elmondani. Két hónap óta alig van valamin. Oh, de mi ez ahhoz a nyomorhoz képest, amit a szivemben, lelkemben érzek!!

Csurgó könyei fölszáradtak forró arcán és kezei kimerülten estek az ölébe.

— Elhiszem. Ha annyira szerette, fájhat is a csalódás. De gondoljon Istenre, akiben nem csalódhatik és nyugodjék meg a sorsában. Ha eltévelyedett, meg is kell bűnhődnie.

— Megbűnhődöm. Hisz más megoldása nem lehet már az én életemnek, csak a halál. Mi lehet most már belőlem? Hova fordulhatnék szörnyű elhagyatottságomban? Ebben a nagy idegen országban, ahol nem értik a nyelvemet ahol nincs egy barátom, egy ismerősöm, ahol

csak megvetnek, mint afféle szerencsétlen, magáról megfélekedett teremtést, ahol csak gunynyal, részvétlenséggel találkozom: mit kezdjek én itt?! És hogyan menjek vissza összetört szivemmel oda, születésem helyére, ahol csak elfordulnának már most tőlem? Oh, nem merném magamat még a szülőim sírján sem kisírní, tán még ők is eltaszítanának!

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Június 21. —

Fehér Kereszt szálloda. Sándor Jánosné birtokosné Szarvas. — Vértés Ernőné magánzónó Csermő. — Grünstein Márk utazó Bécs. — Schönfeld Vilmos utazó Budapest. — Knefelmacher József utazó Bécs. — Hofner Ferenc utazó Bécs. — Munk Gyula utazó Budapest. — Falk Henrik utazó Budapest. — Burger Sándor magánzó Budapest. — Steiner Armin utazó Budapest. — Hauser Antal utazó Kassa. — Bauer Ernest utazó Trieszt. — Ungar Richard utazó Bécs. — Schreyer József utazó Budapest. — Pisk József utazó Budapest.

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi június hó 22-én:

Süketnek kell lenni.

Viglaték 1 felvonásban. Irtá: Moineaux Emil. Fordította: Császár Miklós.

SZEMÉLYEK:

Damoiseau . . . Bács Károly. | Placide . . . Szőke S.
Eglantine . . . Komlósy I. | Bonifác, inas Rubos A.

EZT KÖVETI:

UNTHAN C. H.

kéznelküli művész szenzációs mutatványai.

VÉGÜL:

A törpék előadása.

Kezdete 8 órákor.

NYILTTÉR.*

Az Aradi Közlöny
nyomdájában

2 szedő és 1 könyvkötő fiu

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

256/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a másodrendű törvényhatósági utakon 1901. évben foganatosítandó munkálatok biztosítása iránt folyó évi július hó 1-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a) Az ötvenesi határba vezető ut homokos kavicscsal való befedésére nézve 300 kor. b) A szent-páli ut homokos kavicscsal való befedésére nézve 300 kor. c) A szeretyházi uton esz-közlendő árkolási munkára nézve 100 kor. d) A szent-tamásl ut homokos kavicscsal való befedésére nézve 1250 kor. e) a póva düllő-beli ut homokos kavicscsal való befedésére nézve 400 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi június hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

1714—1901. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építésére, kezelésére és fenntartására 1899. és 1900. években tett kiadásokról és az azok fedezésére szolgáló bevételekről összeállított, a tek. közigazgatási bizottság által tárgyalt és helyesnek talált zárszámadás a folyó hó 15-től 30-ig hivatalomban közszemlére kitétetik, mely ellen ez idő alatt egyesek írásban felszólalhatnak s felszólalásukat hozzám benyújthatják.

Arad, 1901. évi június hó 12-én.

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

7825—1901.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján kereskedelmi miniszter önméltósága a következőket rendelte el:

„Robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása vásárnapokon, valamint Szent-István napján, egész napon át végezhető.”

„A kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása vásárnapokon déli 12 óráig végezhető.”

Jelen rendelet a kihirdetés napján életbe lép.

Arad, 1901. június hó 10-én.

Sarlot,
főkapitány.

M. kir. Allamv. budapest jobbpárti üzletv.

18664—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A győr állomáson levő fűtőházak fedelein alkalmazandó felülvilágítók és szelelők előállítására körül teljesítendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nemkülönben az az egyezmény tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (külső kerepesi ut, szemben a keleti pályaudvarral) és győri osztálymérnökségünkknél (Győr sz. kir. város székháza) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb f. é. június hó 28-án déli 12 óráig a jobbpárti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be következő felirattal: „Ajánlat a győri fűtőházak fedeleinek átalakítására.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi június hó 27-ig déli 12 óráig 900 korona, azaz kilencszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírosok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatban nem esatolandó. Szóban magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest, 1901. június hóban.

A m. kir. államv. Bpest jobbpárti üzletvezetősége.

(Utánnnyomat nem díjazatik.)

8128—1901. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége által alkotott és a nagyméltóságú belügyminiszterium által jóváhagyott szervezeti szabályrendelet alapján, mely a kapitányi hivatalnak köteleességévé teszi a szabadban való fürdés meggátlását életbiztonsági szempontból a Maros folyón a felállított szabad fürdőkön kívül való fürdést betiltom és felhívom a lakosságot, hogy a szabadban való fürdéstől tartózkodjék, a szülőket és iparosokat pedig, hogy gyermekeikre, illetve tanonczaikra e tekintetben szigorúan ügyeljenek, mert mindazok, kik a szabadban fürödnek, szigorúan büntettetni fognak, ha pedig serdületlen követi el a kihágást, az 1879. évi XL. t.-cz. 27 §-a alapján a szülő vagy munkaadó iparos fog felelőségre vonatni.

Arad, 1901. június hó 11-én.

Sarlot,
főkapitány.

T. Cz.

Csupan egy kísérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)

Telefon 151. sz.

AZ
ARADI KÖZLÖNY
kiadóhivatala.

Báli meghívók, hangulatkeltő színekben
Körlevelek, litografikus szépségben
Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
Számfák, praktikus rendszer szerint
Esküvői jelentések, meglepő választékban
Névjegyek, divatosak és secessziósak
Plakátok, az új század reklámjának megfelelően
Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság

Olcsó árak.

Diszkrét izlés

Egy a jegyzői s anyakönyvvezetői teendőkben teljesen jártas jegyzői oklevéllel bíró **egyén**

Szemlak községnél mint községi **írnok** alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése 1000 korona. Melékjövédalma szorgalmától függ.

Szemlak, 1901. június 20.

Bedrich Lajos, Hay András,
jegyző. 853 bíró.

1935—1901. mp.

Hirdetmény.

A törvényhatósági utadónak 1901. évre vonatkozó egyénekenkénti kivetési lajstromait az 1890. évi I. t. cz. 23. §-a értelmében 1901. évi június hó 20-tól kezdődő 15 napi közszemlére kiteszem s erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a kivetési lajstromokat a közszemlére kitétel ideje alatt megtekinthetik s az elleni felszólamlásaitak hozzáam ugyanezen idő alatt benyújthatják.

Arad, 1901. évi június hó 18-án.

Salacz,
kfr. tanácsos,
polgármester.

KOCH DÁNIEL

Kerékpár és varrógéppraktár, villanyos ösengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

Árlejtési hirdetmény.

Szemlak község előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a szemlaki község-ház javítására 1748 korona 57 fillér engedélyezettett.

Miért is felhivatnak mindazon vállalkozók, a kik ezen munkálat teljesítését elvállalni óhajtják, hogy az 1901. évi július hó 4-én d. e. 10 órakor tartandó versenytárgyalásra jelenjenek meg, vagy pedig írásbeli ajánlatukat tegyék meg.

Az árlejtési feltételek alólírott előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szemlak, 1901. június 20.

Bedrich Lajos, Hay András,
jegyző. 852 bíró.

Hegyközségi közgyűlés.

Kuvin hegyközség szőlőbirtokosai tisztelettel meghívotnak a f. évi június hó 28-án délután 5 órakor Kuvin község tanácstermében megtartandó

hegyközségi rendkívüli közgyűlésre.

Tárgy:

A viharágyuk beszerzése.

Kuvin, 1901. évi június hó 20-án. 854

A hegyközségi elnökség.

M. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

16621—1901. II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Arad állomáson létesítendő két rakodó építési és leadási áruraktár bővítési munkáira ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok 1901. évi június hó 28-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének titkárságánál nyújtandók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi június hó 27-én déli 12 óráig a rakodókra nézve 1000 kor., az áruraktárra nézve 2000 korona bánatpénz kell a magy királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Takaréppénztári betétkönyvecskék bánatpénzül el nem fogadtatnak.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok mind a két rendbeli létesítményre együttesen, vagy külön is tehetők.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát, tekintet nélkül a pályázás mérvére és az árakra az üzletvezetőség magának tartja fenn.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a magy. kir. államvasutak Arad állomásán létesítendő magas építmények előállítására.”

A létesítendő építmények tervei a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a verseny feltétel, szerződési tervezet, ajánlati minta és az árjegyzékek mintái ugyanott 5 korona áron megszerezhetők.

Aradon, 1901. évi június hó 15-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kenczeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymázakat s minden e szakmába vágó czikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa-réséről ezennel közhírré tétetik, hogy a f. évi nyári országos vásár július hó 5-én kezdődik s öt napon át, azaz 1901. évi július hó 9-ig bezárólag tart.

Aradon, 1901. évi június hó 3-án.

A városi tanács.

M. kir. államv. üzletvezetőség Aradon.

16310—1901. II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak piski-petrozsényi vonalán levő Bajcsd állomáson egy földszintes al-tiszti laképület, gazdasági udvar, kut, szemét verem és sütökemence, a puji állomáson két víztartányu szabványos vízállomási épület, két toldalek épület vízállomási kut és csatornák, a petrozsényi állomáson egy emeletes kezelési és laktanya épület és egy emeletes váltoállító torony, Petrozsény állomás mellett pedig egy földszintes egyszerű órház, melléképület órházi kut és sütő kemence építési munkáinak előállítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok 1901. évi június 27-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének titkárságánál nyújtandók be.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát, tekintet nélkül a pályázás mérvére és az árakra az üzletvezetőség magának tartja fenn.

A lepecsételt ajánlatok borítékai a következő felirattal látandók el:

„Ajánlat a magy. kir. államvasutak piski-petrozsényi vonalának egyes állomásain szükséges magas építmények előállítására.”

A létesítendő épületek tervei a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a verseny feltétel, szerződési tervezet, ajánlati minta és az árjegyzékek mintái ugyanott 5 korona áron megszerezhetők.

Aradon, 1901. június hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjaztatlk.)

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

24161—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárú raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghivatik.

állomáson	f. é. június hó
Bpest-Józsefváros	24-én
Pozsony	24-én
Zágráb	24-én
Eszek	25-én
Arad	25-én
Temesvár J.-város	25-én
Győr	26-án
Ujvidék	26-án
Bpest. ny.	26-án
Pécs	27-én
Brassó	27-én
Miskolcz g. p. u.	27-én
Nagy-Szeben	28-án
Szatmár-Németi	28-án

Budapest, 1901. május hó 23-án.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak üzletv. Miskolcz.

14787—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Taktá-Harkány állomáson új emeletes felvételi épületnek előállításához szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Miskolczon, a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási és építési osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi június hó 28-án déli 12 óráig kell benyújtani alólírott üzletvezetőség I. általános osztályánál.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 80 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve és lepecsételt borítékban a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat Taktá-Harkány állomáson létesítendő felvételi épületre.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1901. évi június hó 27-én déli 12 óráig 1200 kor., azaz Egezerkettőszáz korona bánatpénz teendő le a magyar kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítvevényyel adandók fel.

Miskolcz, 1901. június hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjaztatlk.)